

Četvrtak, 7. jul 2005.
Svedok Božidar Delić
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak 9.00 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, generale. Juče smo prešli jedan broj dokumenta ubrzano. Pretpostavljam da možemo tako da nastavimo i sada u ovoj fazi. Kakav je sadržaj zapovesti o angažovanju snaga na uništenju šiptarskih terorističkih grupa u širem rejonu Tusus (Tusus) koju ste doneli 14. maja 1999. godine, a koja se nalazi u vašem dokumentu 562?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je zapovest, da kažem, klasična ... Molim vas samo ako karta može da se postavi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Treba staviti i kartu koja se nalazi u dokumentu 563 koja se odnosi na ovo angažovanje. Dakle, zapovest vam je u dokumentu 562, a mapa u dokumentu 563. Da li je to tako, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tako je, gospodine Miloševiću. U tački jedan ove zapovesti, znači, u prva tri reda se praktično može videti razlog za angažovanje snage: "Od početka agresije agresorske NATO avijacije na našu zemlju, permanentno se ispoljava dejstvo grupe šiptarskih terorista iz rejona Tususa gde locira 15 do 20 njih. Štag 'ŠTG', šiptarske terorističke grupe u Tususu intenzivno radi na sprovođenju nasilne mobilizacije šiptarskog stanovništva iz susednih sela ...

prevodioci: Molimo da čitate malo sporije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Od početka agresije pa ovde, znači ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, generale, prevodioci su vas još jednom zamolili da govorite malo sporije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači ovde je grad Prizren (Prizren). Tusus je, znači, prigradsko naselje koje je spojeno sa Prizrenom. Od početka agresije pa do ovoga dana, na ovome putu koji vodi, odnosno komunikaciji koji vodi od sela Hoča Zagradska (Hoce e Qytetit), pored sela Leskovac (Leskovc) prema Prizrenu, poginulo je oko 10 pripadnika moje jedinice i pripadnika MUP-a, a sve napade, to su bile prvenstveno snabdevačke kolone, vršila je ova grupa terorista i radi neutralisanja te grupe terorista, znači, izvedeno je ovo, znači, borbeno dejstvo i zapovest se odnosi na to dejstvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da ovo razjasnimo. Dakle, vaše snabdevačke kolone idu tim putem. To je blizina Prizrena. 10 ljudi je poginulo u njihovim napadima i vi sada intervenišete prema toj grupi koja to čini.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da se ta grupa ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je sadržina toga naređenja.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Skrećem vam pažnju na tačku 8.5 vašeg naređenja. Vi kažete: "U svim situacijama doslovno poštovati odredbe međunarodnog ratnog prava". To je, uostalom, sadržala svaka vaša zapovest.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Svaka zapovest u ratu inače mora da sadrži te elemente.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Objasnili ste kartu. U

dokumentu 564 po istom postupku koji se video u drugim situacijama kad god se vojska angažuje, vi ste napravili i analizu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ovde je detaljna analiza ovoga dejstva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ovde se u analizi vidi da procenjujete da su ubijeni četvorica ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pretpostavljamo da su izvukli još dvojicu. Naše snage imale su, znači, vojska, tri poginula i dva ranjena, a MUP je imao dva poginula policajca i jednog ranjenog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, to piše na početku poslednje trećine ove analize.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je celina te, tog angažovanja u ovoj, u ovoj fazi. E sada, generale, ako se slažete, ako nema nešto posebno, neki poseban razlog da se zadržimo na ovim tabulatorima, u međuvremenu ja sam hteo da pogledamo tabulator 574.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja bih, gospodine Miloševiću, samo iz tabulatora 566 pročitao jednu rečenicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, to je obaveštajna informacija koja se od brigade šalje Drugom motorizovanom bataljonu u Đakovici (Gjakove): "Nakon prikupljenih obaveštajnih podataka radom izviđačkih i obaveštajnih organa, izvršeno je pomeranje prednjeg kraja albanske armije i savezničkih snaga na granici u zahvatu pravaca koje iz Albanije vode na KiM do dubine tri i po kilometra od granice" i da je u rejonu Košare (Koshare) već izvršena agresija na teritoriju, da se intenzivno uvezuju ovi sistemi i posebno naređujem, znači, posebnu budnost, znači, jer agresija, znači, može da, maltene, da otpočne svakog dana. Toliko o tom tabulatoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, tu je i došlo

onda do masovnog napada na našu teritoriju koju ste vi uspešno uspeli da zaustavite.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste o tome juče govorili ...

TUŽILAC NAJS: Ja, zapravo, ne mogu da pronađem taj citat. Izgleda da sam nešto propustio? Video sam deo, ali ostatak nisam pronašao.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću ili svedoče, možete li da nam kažete koji je to tačno deo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je vrlo kratak dokument 566 koji je sada citirao general Delić. Na samom početku u četvrtom redu teksta piše: "Izvršeno je pomeranje albanske armije i savezničkih snaga na granicu na zahvatu pravca iz Republike Albanije (Albania) na Kosovo i Metohiju osloncem na mesta na dubini tri do pet kilometara" i onda dalje: "U rejonu karaule Košare izvršili su agresiju na teritoriju SRJ".

TUŽILAC NAJS: Nešto šta je bilo u redu 4.12 je zvučalo kao citat. Problem je i u tome da smo prešli sa citata na prepričavanje, ali, naravno, najveći je problem brzina čitanja svih tih pasusa.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson (Robinson). Samo da se kratko zadržimo na dokumentu 574. Ako vi imate nešto što je izuzetno važno u ovim dokumentima koje prelazimo, vi ćete mi skrenuti pažnju, molim vas, generale. Dakle, dokument 574, na šta se odnosi? Da li ste ga našli?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću. To je dokument, odnosno naređenje, s obzirom na ovo šta je već bilo u prethodnom dokumentu, naređenje u osam tačaka potčinjenim jedinicama da izvrše sve pripreme za uspešno izvođenje boja, borbi

i drugih taktičkih borbenih radnji, da izvrše organizaciju sistema vatre, da isti usklade sa sistemom zaprečavanja i obezbede uspešno dejstvo po neprijatelja u pretpolju i na položajima borbenog osiguranja ispred prednjeg kraja i u toku borbe po dubini i da se obezbedi da svaki pojedinac zna svoje mesto i mesto svoje jedinice u borbenom rasporedu. To je suština, praktično, toga naređenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je naređenje koje je po svim, kao i ova druga, po svim aspektima u funkciji odbrane teritorije Savezne Republike Jugoslavije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, potpuno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas da sada pogledamo dokument 580. To je upozorenje koje se odnosi na suzbijanje kriminalnih radnji u jedinicama i ovde samo želim da citira samo jedan deo, treća ova crtica u navođenju najčešćih radnji koje sprovode pojedinci, kako kažete: "To je nasilničko ponašanje, do sada je manifestovano kroz pretnje oružjem, otvaranjem vatre po stambenim objektima, fizičko i seksualno zlostavljanje i uznemiravanje" i onda navodite i neki primer. Dakle neprekidno imate u vidu praksu i istovremeno upozoravate i dajete naredbe da se preduzmu mere da se to na svaki način iskoreni. Da li je to suština ovog vašeg naređenja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je suština, jer informacije se dobijaju od pretpostavljene komande šta se u kojoj jedinici dešava i onda se to kristi u radu sa sopstvenom jedinicom da se takvi slučajevi ne bi desili u sopstvenoj jedinici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo sam na to hteo da skrenem pažnju. Vi navodite primer iz druge brigade, ukazujete na taj primer i obavestavate sopstvenu jedinicu, iako se to nije desilo u vašoj jedinici, da se ne bi tako nešto ponovilo. Je l' to svrha?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je svrha toga naređenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno ne da se ne bi ponovilo, nego da se ne bi desilo u vašoj jedinici. Dobro, generale. U doku-

ment 589 vi imate krivičnu prijavu u vezi s terorizmom. Dakle, ovde je pojedinačni primer pripadnika OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) koji tvrdi da je pobegao iz OVK, uhvaćen je sa oružjem i tako dalje. Kako se prema njemu ... Kako je prema njemu postupljeno? Je li postupljeno prema njemu na način na koji je propisano da se postupa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, rekli ste 589.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, izvinjavam se, izvinjavam se. Molim vas 583.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, sećam se. Ovo je slučaj 22. maja. Da, to je krivična prijava protiv jednog lica, a to lice je povezano, znači, sa ovim dejstvima od 17. maja koje je u neposrednoj blizini jedinice u samom gradu gde je bila logistička jedinica, znači došlo naoružano, znači, u crnoj uniformi i kada je naišlo, znači, na vojsku, znači, na obezbeđenje, bila je noć, bacilo je pušku, znači uhapšeno je i sa njim postupljeno onako kako nalažu pravila. Pronađeno oružje, znači ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle pojedinačno pronađen pripadnik OVK s crnom uniformom, automatskom puškom i svim tim šta ste ovde napisali. Imate njegovu izjavu, imate izjavu vaših pripadnika jedinice. Dakle, to je, vidi se, 22. maj, već dva meseca od početka NATO agresije. U pojedinačnom slučaju je li ovo primer kako se postupa sa uhvaćenim pripadnikom UČK?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. On je posle sprovedenog postupka, sproveden na ratni sud.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Vi, ako ja negde preskočim nešto izuzetno bitno, jer nastojim da vreme iskoristimo što racionalnije, skrenite mi pažnju, a sada ću vas zamoliti da pogledate dokument 589, da vidimo o čemu se tu radi.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je vojni obveznik i krivična prijava protiv vojnog obveznika iz moje jedinice koja se nalazila u Đakovici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde se vidi, između ostalog, pošto je sve ... Nećemo ovde objašnjavati šta se sve desilo, jer ovo je dokument koji svako može da pročita, ali ovde se vidi da su građani koji su bili maltretirani, prijavili taj incident vojnoj policiji, da je vojna policija intervenisala, da je počinilac uhapšen, podneta krivična prijava, ukazana lekarska pomoć ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Prikupljeni svi izveštaji, počevši od službene zabeleške MUP-a, službene zabeleške organa bezbednosti, izjave svih lica i foto-dokumentacija, znači, o tom slučaju. I ovo lice je odmah sprovedeno na ratni sud.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste napravili i informaciju u sledećem dokumentu, pod sledećim brojem, o nekim kriminalnim postupcima i negativnim pojavama 27. maja.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ona se nalazi u dokumentu 590.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I u toj informaciji se daje posebno mesto ovome slučaju, prethodnom, o kome smo govorili, znači o ovome licu. Znači, informacija koja se šalje u sve jedinice i sa kojom se upoznaju, znači, svi pripadnici brigade i u toj informaciji se kratko opisuje taj događaj, skreće se pažnja, znači, da je ovo počinilac krivičnog dela iz člana 3 zakona, stav 2 Krivičnog zakona Srbije, da je to učinjeno na svirep i ponižavajući način i da je zaprećena kazna ne manja od tri godine pa do 15 godina zatvora samom izvršiocu, a drugi prisutni, znači, koji je, znači, kao pomagač, će odgovarati takođe i zaprećena je ista kazna kao u prethodnom slučaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde se i konstatuje da su oni uhapšeni od strane vojne policije i predati Vojnom sudu u Prištini

(Prishtine).

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S tim što na kraju ove informacije “od svih komandira i komandanata zahtevam da energično presecaju ovakve i slične pojave koje su iznete u ovoj informaciji”. Dakle imate jedan konkretan događaj, obavestavate sve pripadnike, znači nekoliko hiljada pripadnika vaše brigade kada je već i izvršeno hapšenje i preduzete mere po zakonu. Da li je to ono šta se iz ovog dokumenta može izvući i zaključiti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je suština toga dokumenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA BONOMI: Generale, kolike su bile moguće kazne za to?

SVEDOK DELIĆ: Najmanja kazna je od tri do 15 godina.

SUDIJA BONOMI: Dobro, jer u transkriptu je pisalo od tri do četiri godine. U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: General je rekao da piše u informaciji da je kazna koja je zakonom predviđena od tri do 15 godina. Generale, u obavestajnoj informaciji pukovnika Vladimira Stojilkovića od 4. juna, pominje se, između ostalog, da se kod graničnog kamena “D17” uočavaju svakodnevno određene, određene radnje...

SUDIJA ROBINSON: Broj tabulatora molim, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 595. Samo ukratko kažite šta se događalo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je 4. jun, to je već vreme kada uveliko već traje, znači gotovo najveće kopnena ofanziva pod nazivom “Strela”, sa teritorije Albanije na teritoriju Savezne Republike Jugoslavije i u toj, znači, ofanzivi učestvuju, s jedne strane,

znači, terorističke snage, snage Republike Albanije i snage NATO pakta, a sa druge strane je naša vojska i ovde je obaveštajna informacija gde načelnik štaba preko svojih organa, je definisao, znači, na koja su četiri osnovna pravca napadi preko planine Paštrik (Pashtrik). Inače, operacija je počela 27. maja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Molim vas ...

SUDIJA BONOMI: Generale, da li vi kažete da su snage NATO pakta u bilo kom trenutku ušle u teritoriju Jugoslavije, na kopno?

SVEDOK DELIĆ: Snage NATO pakta su podržavale, znači i sa zemlje, a posebno, znači, iz vazduha snage terorista koje su napadale, znači koje su ušle na teritoriju ...

SUDIJA BONOMI: Molim da odgovorite na moje pitanje. Da li vi kažete da su snage NATO pakta u bilo kom trenutku ušle na teritoriju Jugoslavije?

SVEDOK DELIĆ: Nisu ušle neposredno snage NATO pakta. Ušle su terorističke snage koje su bile podržavane od strane ne NATO pakta.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro ...

SUDIJA KVON: Generale Deliću, možete li da locirate planinu Paštrik na ovoj karti?

SVEDOK DELIĆ: Planina Paštrik, to je, znači, zapadno od Prizrena. Ovde je, znači, dolina reke Drim (Drin). Ovde je, znači, Vrbničko jezero (Liqeni i Verbnices), a ovo je, znači, planina Paštrik. Ovde je vrh Paštrika 1.988 metara. Kopnena ofanziva "Strela" na ovome delu odvijala se, znači, od vrha, u stvari ovde od karaule Liken pa do Vrbničkog jezera. To je front ovde, od nekih 10 kilometra, preko koga

je krenula operacija "Strela" iz Albanije sa ciljem da se što pre dođe, znači, ovde u dolinu reke Beli Drim (Drini i bardhe) i da se zauzme Prizren. O tome je Bi-Bi-Si (BBC), Si-En-En (CNN), znači, izveštavali neprekidno, čak 20. negde 30. ili 31. maja, oni su izvestili da su snage, znači, već stigle u dolinu Drima i da su tog dana naneli gubitke našoj vojsci od 700, da su uništili jedan bataljon od 700 ljudi.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vezi sa pitanjem gospodina Bonomija (Bonomy), da li su ušle ove snage NATO pakta. Ove snage koje su napadale na granicu su bile deo ukupnih snaga koje je podržavao NATO i to su bile snage Republike Albanije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Snage Republike Albanije ...

TUŽILAC NAJS: Ovo je pomalo sugestivno pitanje

SUDIJA BONOMI: Zaista. Sasvim je besmisleno da se na ovaj način vrši glavno ispitivanje svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čiji su bili ovi avioni "B52" koji su istovremeno bombardovali sve vaše položaje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To su američki avioni "B52" koji su poletali iz Velike Britanije (Great Britain).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bio ... Je li ta aktivnost bombardovanja vaših položaja istovremeno kada se vrši ovaj napad, jedinstvena u vojnom smislu aktivnost koja se vrši na našu teritoriju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa to sa stanovišta upotrebe strategijske avijacije ... Znači, strategijska avijacija je upotrebljena po taktičkim ciljevima. Izvršeno je tepih bombardovanje. Znači 25 puta u roku od, znači, od 27. maja do 8. juna, 25 puta tepih bombardovanje od strane strategijskih bombardera "B52".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to deo te jedinstvene operacije napada kopnene agresije na našu teritoriju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno. Apsolutno to je direktna podrška terorističkim snagama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I snagama Republike Albanije.
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Snage Republike Albanije su koristile svoju artiljeriju, tenkove i sve druge resurse Druge pešadijske divizije za dejstvo po mojim snagama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ...

SUDIJA BONOMI: Generale, dve stvari u vezi sa ovim. Hvala vam prvo na ovim daljim informacijama. Ali moje pitanje je bilo veoma jednostavno i odnosilo se na to ko je, u stvari, ušao na taj teren. Dobro, sada smo još dobili i razjašnjenje nekih drugih aspekata, ali to nije sada toliko bitno za vaš odgovor. Drugo šta bih sada želeo da vas pitam je sledeće. Spomenuli ste medijske izveštaje o 700 žrtava. Da li kažete da je ta brojka netačna?

SVEDOK DELIĆ: Brojka je netačna. Istina, jednog dana iz moje jedinice izbačeno je iz borbe, znači, 125 ljudi. Od toga je 10 poginulo, a 115 ranjeno, a ukupno, znači, od bombardovanja ovih položaja, poginulo je 28 ljudi. Znači netačna je informacija da je 700 ljudi poginulo u jednom danu.

SUDIJA BONOMI: Mislim da ste isto rekli da je taj izveštaj netačan i u vezi sa navodnim napredovanjem koje su postigle te snage. Tu mislim na snage koje su vršile invaziju.

SVEDOK DELIĆ: Da i odmah je naša Radio-televizija Srbije, znači snimanjem na licu mesta karaule Gorožup (Gorozhup), znači, pokazala celom svetu da je ta informacija CNN-a potpuno netačna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je bilo iznenađenje, jer je CNN poznat po tačnim informacijama, pretpostavljam, generale,

za sve nas. Generale, u vreme, dakle, kad traje ova ...

SUDIJA BONOMI: Je li to pitanje ili je to komentar? Ako je pitanje, nismo dobili odgovor. Imate li odgovor na to pitanje, generale?

SVEDOK DELIĆ: Pa ja mislim da je gospodin Džeimi Šej (Jamie Patrick Shea) kao portparol NATO-a, proslavio NATO pakt prilikom agresije na našu zemlju i ceo svet je čuo njegove izveštaje koji su prepuni laži.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, dakle sad ste opisali situaciju: traje kopnena invazija, strategijska avijacija bombarduje naše snage na području u dubini granice Jugoslavije, a, evo, na primer, u ovom dokumentu 607, vaši organi vojne policije, vašeg garnizona Prizren, podnose krivičnu prijavu. Vidimo datum, 5. juni, dakle u vreme kad traje najteža, najteži napadi upravo na vaše jedinice, u vašoj jedinici krivična prijava 5. juna ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... protivpravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja iz člana ... Ne vidim dobro, jer ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Iz člana 146 Krivičnog zakona SRJ ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... 146 ... Jeste. Protiv pripadnika vaše jedinice. Da li, da li je vama poznato, s obzirom da se vi bavite i nastavničkim poslom i profesorskim poslom u vojnoj struci, da ovako efikasno rade organi u vreme kada izvode najteže odbrambene operacije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Zadatak organa vojne policije je upravo, znači, da u tim najtežim momentima ne dozvole nezakonite radnje, znači neki defetizam, paniku i oni su, znači i u ovome slučaju vrlo efikasno radili, a pogotovo ovde se radi upravo o njihovom pripadniku. Znači, oni su uhapsili svoga pripadnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uhapsili su pripadnika vojne policije koji je ubio nekog Albanca.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA BONOMI: A šta se desilo s njim, generale?

SVEDOK DELIĆ: To piše ovde u ovoj izjavi. A što se tiče vojnika? Vojnik je, znači, odmah uhapšen i ...

SUDIJA BONOMI: Da, šta se desilo s vojnikom? To me zanima.

SVEDOK DELIĆ: Vojnik je uhapšen i odmah sproveden na Ratni sud u Prištinu.

SUDIJA BONOMI: Da, ali šta se desilo na ratnom sudu?

SVEDOK DELIĆ: To ima, takođe, ovde u ovim narednim tabulatorima. Znači, može se videti. To je u tabulatoru 626.

SUDIJA BONOMI: Samo mi recite?

SVEDOK DELIĆ: U tabulatoru 626, znači, piše da je sproveden taj postupak, kako to inače radi sud ... Ja sad treba da nađem, znači, to lice: "Topalović Slavoljub, vojnik, protivpravno ... Prizren". Znači predmet je ustupljen Opštinskom javnom tužilaštvu Prizren.

SUDIJA BONOMI: A šta se tamo desilo?

SVEDOK DELIĆ: To meni nije poznato. To je, znači, civilni sud.

SUDIJA BONOMI: U više navrata se suočavamo sa ovom poteškoćom. Radi se o tome da se toliko detaljno govori o nečemu šta se desilo, a onda se jednostavno skrene u sporednu ulicu i završimo u ćorsokaku. Ali ako vi nemate te informacije, u redu. Pokušaćemo da ih dobijemo od nekog drugog.

SUDIJA ROBINSON: Ovo se poklapa sa stavom gospodina Miloševića, a to je da odgovornost po članu 7(3) se završava sa

samim hapšenjem. Ali to jednostavno nije slučaj, budući da imamo i pitanje kazne. Dakle, važno je i šta se dešavalo na suđenju. Međutim, vi konzistentno ne pružate nikakve informacije o onome šta se desilo nakon samog hapšenja. Možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

SVEDOK DELIĆ: Ovo, takođe ako se pogleda taj tabulator, u ovom tabulatoru su prikazane i izrečene kazne pripadnicima, znači, moje jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: One koje su bili ...

prevodioci: Mikrofon nije uključen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ako je potrebno da se proprate svi slučajevi koji su dalje u postupku procesuirani i tako dalje, to je moguće uraditi. Ali ja sam smatrao da je neracionalno da se ja tim bavim. Ustav Jugoslavije, Ustav Srbije i jedan i drugi sasvim jasno vrši ono šta važi za svaku demokratsku zemlju, podela između izvršne, zakonodavne i sudske vlasti. Izvršna vlast završava u ovom pogledu svoje obaveze kad predaje sudskoj vlasti počinioca krivičnog dela. Sudska vlast je nezavisna od izvršne vlasti. Ali ja time ne želim da kažem da sudska vlast nije vršila svoje funkcije. Ja sam uveren da je sudska vlast vršila svoje funkcije i da su ljudi koji su počinili zločine osuđeni. Ali možemo da pribavimo i te informacije.

SUDIJA ROBINSON: Ostavimo sada po strani ustavnu situaciju u vašoj zemlji. Odgovornost po članu 7(3) odnosi se i na sprečavanje i na kažnjavanje krivičnih dela, što znači da je i samo suđenje važan element. Možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije poznat nijedan slučaj da je neko ko je izvršio i dokazano mu krivično delo, oslobođen od suda. Ali potražićemo i te informacije. Generale, pogledajte, molim vas ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, niste vi ovde ko treba da svedoči, već svedok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Samo da pogledamo još nekoliko stvari koje se odnose na ... Pogledajte dokument pod brojem 616. Kod mene je to dosta, dosta nejasno napravljena kopija. O čemu se ovde radi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde je, znači ... Ovde se govori, to je obaveštajna informacija, tabulator 616, da se: "Pojačavaju dejstva šiptarskih terorističkih snaga kao i dejstvo NATO avijacije, tako da u vremenu od 6.00 do 20.00, avijacija NATO je dejstvovala po rejonu sela Planeja (Planeje), sela Vinaj i sela Ninaj i prema vrhu Paštrika i to avionima", znači, "B52, a vrlo često su korištene i kasetne bombe".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je obaveštajna informacija koja potvrđuje, u stvari, ovo šta ste malopre govorili o kopненоj invaziji i upotrebi strategijske avijacije na naše snage iz tog vremena.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I ova sela, tri, koja sam pomenuo, su potpuno uništena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali shvatio sam da je pokrivanje bombardovanjem bilo kompletnih reiona tih sela, širih reiona tih sela u kojima su se nalazile naše snage.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, tepih bombardovanje podrazumeva da cela jedna teritorija bude, znači, sa, otprilike ... Bombardovanje je vršeno stalno sa avionima u paru, tako da sa po dva aviona ... A svaki avion nosi do 50 bombi od 225 kilograma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Hvala vam. Molim vas da pogledamo ponovo, odnosno jedan drugi dokument, ali to je ponovo izvod iz godišnjeg obaveštajnog izveštaja po elektronskom izviđanju i protivelektronskim dejstvima, sada za 1999. godinu koji se nalazi u dokumentu broj 618. Molim vas, generale,

ukažite samo na najznačajnije momente koji se nalaze u ovom dokumentu. Da li ste ga našli?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pronašao sam. Recimo na stranici 43, početak te stranice. Znači radi se o saopštenju koje je nad pripadnicima šiptarskih terorističkih snaga preko radio sredstava da im je: "Izdato naređenje da se 3. marta od 8.00 stave u najviši stepen pripravnosti, te da zauzmu svoje pozicije i da neprekidno budu u međusobnom kontaktu. U 23.00 od strane šiptarskih terorističkih snaga koje lociraju na ovom prostoru izdato je saopštenje ...

TUŽILAC NAJS: Moja greška. Jednostavno ne mogu da nađem taj deo. U stvari, evo sad sam našao, strana 3. Postoji referenca na stranu 43.

SUDIJA BONOMI: Vi ste ranije uložili prigovor na jedan sličan dokument, gospodin Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Da, jesam ulagao prigovor u vezi sa ovakvim dokumentima. Ne sećam se koja je bila odluka.

SUDIJA BONOMI: To spominjem jer je odluka bila odluka većine.

TUŽILAC NAJS: Da, ponovo ću da zauzmem isti stav u vezi sa ovom vrstom dokumenata, budući da nam sam sirov materijal nije dostupan, osim ako svedok nije doneo te dokumente sa sobom.

SUDIJA BONOMI: Takođe u ovom dokumentu ne stoji o kojoj vrsti dokumenta se radi, budući da dokument nije potpun. Nije jasno da li general ima direktna saznanja, odnosno da li ovaj dokument sadrži materijal o kome on ima direktna saznanja.

TUŽILAC NAJS: Ja ću da ponovim svoj prigovor. Ako budem imao vremena, ovim ću da se bavim i tokom unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA ROBINSON: Možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste ukazali da je ovo ... Ovo je izvod iz izveštaja o elektronskom izviđanju.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I slušanju, slušanju neprijateljskih veza.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 52. čete za elektronsko izviđanje Prištinskog korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li uopšte postoji mogućnost da se ovde nađe nešto šta oni nisu čuli neposredno u toku svoga rada, slušanjem neprijateljskih komunikacija?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno nemoguće. Ovo je, znači ... Ovo je godišnji izveštaj za 1999. godinu. Prošli put smo govorili, isto tako, o godišnjem izveštaju za 1998. godinu. I mi smo, znači, iz tog izveštaja dobili taj deo koji govori o terorizmu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je početak marta i pokazuje se deo o terorizmu. Pogledajte na strani 50, 14. maj: "U radio vezi šiptarskih terorističkih snaga sa operativnom zonom Paštrik u 2.00, 14. maja 1999. godine ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govori da je "NATO avijacija na pravcu Dulje (Duhel) - Blace (Blace) - Budakovo (Budakove) - Jezerske planine (Malet e liqenjeve) dejstvovala kasetnim bombama i da kao posledica istog ima veliki broj mrtvih i ranjenih izbeglica i pripadnika i njihovih snaga".

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci su zamolili da malo usporite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Usporiću. Dakle ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je informacija koja je primljena, znači, slušanjem radio veza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, u radio vezama, generale, vidi se da oni između sebe razgovaraju o tome da među njima ima žrtava od NATO bombardovanja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. To je ona, 14. maj ... Ja sam to pomenuo juče kada je bilo, noć, znači, 13. na 14. maj, najteže bombardovanje Prizrena u toku celog rata i oni izveštavaju da su i oni imali gubitaka.

SUDIJA BONOMI: Generale, da li mogu da zaključim da u vezi sa tom informacijom, to što se vi pozivate na ovaj dokument, da li to znači da se ne radi o obaveštajnim podacima o kojima ste vi podneli izveštaj u nekom drugom obliku, odnosno da ste to inkorporirali u neko drugo naređenje koje ste vi izdali, odnosno da ste to uključili u neku analizu koju ste vi dostavili? Dakle, što se tiče dokumenata, ovo je jedini izvor ove vrste informacija.

SVEDOK DELIĆ: Postoji mnogo izvora obaveštajnih podataka. Ovo je samo jedan od izvora. Ovo nije moja jedinica, ali je deo ove jedinice locirao ...

SUDIJA BONOMI: Nisam se dobro izrazio. Ovaj ovde obaveštajni podatak se ne pojavljuje niti u jednom od drugih dokumenata koje ste vi spominjali. Da li to znači da ove presretnute informacije nisu informacije kojima ste se vi tada u to vreme koristili, budući da se ova informacija ne nalazi niti u jednom vašem izveštaju, niti u jednom vašem naređenju?

SVEDOK DELIĆ: Pa nema potrebe. Ja sam ove informacije koristio direktno, znači, na terenu. Evo ova poslednja konkretna informacija od 14. maja, znači. Pa ja sam imao informaciju, znači, već u ... Bombardovanje izbegličke kolone kod Koriše (Korite) desilo se

negde u 00.20, 00.25. Ja sam tu informaciju imao, znači, u roku od nekoliko minuta. A ovaj izveštaj, znači, ova informacija od strane ovoga organa je došla tek sutra. Znači, ona za mene nema i nije imala tog trenutka značaj, ova konkretna. Znači, ovo je jedinica pretpostavljene komande. Prema tome, u mojim izveštajima prema pretpostavljenoj komandi nema potrebe da ja njih izveštavam šta radi njihova jedinica i kakve mi je podatke dostavila.

SUDIJA BONOMI: Pa zbog toga se i pitam zašto se mi uopšte bavimo ovim dokumentom, a ne bavimo se vašim ličnim iskustvom u vezi sa onim šta se dešavalo na terenu? Recite nam koji su vaši, dakle, direktni izvori saznanja u vezi sa bombardovanjem te grupe izbeglica?

SVEDOK DELIĆ: Pa mi smo to juče detaljno prošli i videli smo, znači, snimak Radio-televizije Srbije. Znači, o tome šta smo mi juče govorili i to šta smo posmatrali ovde kroz taj snimak, o tome sada i teroristi govore preko svoje radio veze. Znači to je isti taj događaj.

SUDIJA BONOMI: Da, ali ja pokušavam da shvatim, da saznam koja je bila prva informacija kojom ste vi raspolagali? Dakle informacija o tome da je jedna grupa izbeglica bombardovana. Ko vas je obavestio o tome? Ko vam je podneo izveštaj o tome?

SVEDOK DELIĆ: O tome mi je podneo izveštaj, normalno, moj operativni dežurni. Ja lično sam, znači, čuo bombardovanje, a nisam znao, znači, koji rejon se bombarduje, a operativni dežurni me je izvestio, znači, da se bombarduje rejon sela Koriše, jer smo na celoj teritoriji imali svoje jedinice. Ali u tom momentu nisam znao da se tamo nalaze izbeglice, jer sam mislio da to šta oni bombarduju, bombarduju prazan prostor, jer tamo nije bilo mojih jedinica. Tek, znači, negde oko 3.00, kada su počeli da stižu ovo ranjeni u bolnicu, tek tada sam saznao da tamo ima, znači, poginulih i da je bombardovana kolona izbeglica koja se, znači, vraćala svojim kućama. I tada smo preduzeli mere da se, znači, upute saniteti, da se angažuje vojska, da se pruži pomoć. I moja ratna bolnica je radila, znači, celo

vreme na sanaciji tih, znači, ranjenika.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 28. maja, ovde se vidi, generale, u radio vezama piše: "Šiptarske terorističke snage saznali smo da gde god mogu postavljaju zasede i miniraju putne pravce kuda se kreću naše snage. Pored toga, rad u istim svodio se na razmenu kratkih šifrovanih saopštenja i otvorenih informacija koje su vezane za pokrete naših snaga. Saznali smo da se linije Brestovac (Brestoc) - Samodraža (Samadrexhe) - Studenčane (Studençan) kontrolišu pokrete naših snaga na pravcima Prizren - Orahovac (Rahovec) i Prizren - Suva Reka (Suhareke) i da nagomilavaju, u gorepomenutom pojasu, svoje snage. Saznali smo u rejonu Košara da šiptarske terorističke snage imaju dosta povređenih i poginulih i da imaju instrukciju da se u narednom periodu primire i ne kreću u napadna dejstva dok ne primete pokrete naših snaga". Da li to šta se ovde vidi iz komunikacija koje prati ova četa za elektronsko izviđanje, se poklapa sa vašim informacijama sa terena? To je jedno pitanje, a drugo ... Vama je, da li je vama informacija ove čete koja dolazi sukcesivno i dnevno, iako je to četa koja pripada pretpostavljenoj komandi, jedan od izvora obaveštajnih informacija koji vam je potreban za donošenje odluka na terenu?

SUDIJA BONOMI: Hteo bih samo da kažem da je ovo najsugestivnije sugestivno pitanje, jer dati odgovor samim tim poništava rezultat. Postaviti pitanje na takav način i predočiti odgovor svedoku jednostavno je potpuno gubljenje vremena tokom glavnog ispitivanja.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću i dalje kršite ovo pravilo u vezi zabrane postavljanja sugestivnih pitanja. Molim vas da sada pređete na neko drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, nisam mislio da je sugestivno pitanje

je ako citiram ovo šta je napisano u izveštaju i pitam svedoka da li se to slaže sa drugim ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kada formulišete pitanje na ovakav način i kada završite pitanje: "Da li je to bio jedan od izvora informacija" vi, u stvari, samim tim svedoku dajete odgovor i više puta smo se bavili ovim pitanjem. Molim vas da sada postavite drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, samo da pogledamo na ovaj zaključak na kraju, iz ovog dokumenta čete za elektronsko izviđanje. Pogledajte šta piše u zaključku?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je, znači, na kraju ovih svih izveštaja. Ovde, znači, četa za elektronsko izviđanje za celu godinu dana, znači, praktično definiše koje su operativne zone teroristi pominjali i ona, znači, ovde iznosi da je to šest operativnih zona i da njihova podela nije konačna. Zatim, na osnovu saznanja njihovih, te zone imaju i svoje podzone, odnosno manje teritorijalne celine, da su prisluškivanjem, znači, sredstava veze, praktično identifikovali 13 brigada OVK, da pretpostavlja da im je sastav bataljonski i da u svojoj podeli imaju jedinice čata i vodova. To je, znači, zaključak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA BONOMI: Generale, kad kažete da se ovo odnosi na celu godinu, šta tačno mislite kad kažete "na celu godinu"?

SVEDOK DELIĆ: To se ... Misli se na ratni period 1999. godine. Ja sam se pogrešno izrazio, celu godinu. Znači od početka 1999. godine do završetka rata.

SUDIJA BONOMI: To je do 13. juna, to je datum neposredno pre završetka.

SVEDOK DELIĆ: Pa kod nas su, znači, jedinice ostale sve do 26. juna, iako su bile izmeštene sa teritorije Kosova i Metohije. Tek 26. juna je

izvršena, znači, demobilizacija ljudstva iz jedinica.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pogledajte ovu načelnu šemu. Malopre ste pomenuli šta u ovom izveštaju stoji u zaključku, kako su organizovane snage ovih ... UČK. Na sledećoj strani imate, ova ista četa daje načelnu šemu organizacije – štab Dragobilje (Dragobil) i onda ove operativne zone.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To može da se vidi ovde na grafoskopu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To se vidi ... Da, to može da se vidi na grafoskopu. To je, znači, načelna šema koju je, znači, sačinila 52. četa u svojoj analizi na osnovu, znači, ovoga rada od šest meseci u 1999. godini, koje su operativne zone i koje su brigade vezane za koju od ovih operativnih zona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sastavni deo ovog dokumenta nosi naziv "Pregled potvrđenih i otkrivenih starešina i pripadnika njihovih snaga u 1999. godini". Šta to govori, ovaj dokument, pod brojem 619?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovaj dokument govori, znači, o komandnoj strukturi OVK, koja je, znači, potvrđena kroz radio izviđanje i radiogoneometrisanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa svim njihovim podacima, uključujući i kad su izabrani, ko je poginuo od njih, kad je poginuo i tako dalje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da. Sa svim podacima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SUDIJA BONOMI: Kada je to sastavljeno, generale?

SVEDOK DELIĆ: Znači, kao i onaj izveštaj za 1998. godinu, rekao sam da je sastavljen januara, znači 1999. godine. Ovaj izveštaj je, znači, sastavljen posle 1999. godine, znači, u januaru, znači, 2000. godine.

SUDIJA BONOMI: Ko ga je sastavio?

SVEDOK DELIĆ: Sastavio ga je komandant ... Da kažem komandir 52. čete za elektronsko izviđanje sa svojim starešinama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom da se godišnji izveštaj, generale ...

SUDIJA BONOMI: Tabulator 619 je deo izveštaja koji smo gledali pod 618.

SVEDOK DELIĆ: Da. To je sastavni ...

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, kad kažete "godišnji izveštaj", vi ste objasnili da se godišnji izveštaji prave u januaru mesecu za proteklu godinu. Da li su u međuvremenu, dok se ne napravi godišnji izveštaj, svi ovi obaveštajni podaci, kako se pribavljaju, stavljeni na raspolaganje vama i drugim komandnim strukturama kojima mogu biti od koristi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Oni ne bi imali nikakvog smisla ukoliko se trenutno ne bi dostavljali jedinicama na koje se odnose i koje mogu da ih koriste. Znači, oni su trenutno dostavljani jedinicama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, na isteku godine samo se pravi zbir onoga šta je u realnom vremenu dostavljano jedinicama u vreme kada su podaci pribavljani. Da li je to ono šta ste rekli?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. To je, znači, jedna analiza na kraju godine celokupnog rada po određenim pitanjima ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čete?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Te čete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da se kratko pozabavimo ovom saradnjom NATO i OVK. Da li je bila intenzivna saradnja NATO i OVK?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, saradnja je bila intenzivna, posebno, znači, intenzivna ...

TUŽILAC NAJS: Ja ustajem, ali ne očekujem da će da bude bilo kakvog odgovora na nalog Suda da optuženi treba da se skoncentriše na pravila. Međutim, ovo je jedno monstruozno sugestivno pitanje i odgovor koji će da bude dat nema nikakve vrednosti.

SUDIJA ROBINSON: Bez obzira na to, mene zanima pitanje saradnje između NATO-a i OVK i želeo bih da čujem odgovor na to pitanje. Generale, odgovorite na pitanje, molim vas. Zanimarite sugestivni deo pitanja gospodina Miloševića.

SVEDOK DELIĆ: U toku rata, znači, saradnja NATO pakta i OVK je bila neprekidna i obostrana. OVK je dostavljala obaveštajne podatke NATO o lociranju naših snaga. NATO je koristio te podatke, znači, u pripremi za bombardovanje određenih pozicija. I sa druge strane, NATO je podržavao, znači, borbena dejstva terorističkih snaga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, samo kad kažete "podržavao ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću da li vi u vašu odbranu navodite da ima dela koja se pripisuju srpskim snagama, a time i vama, kao krivična dela u optužnici koja su počinjena kao odgovor

na kombinovani napad NATO i OVK ili NATO pakta koji je delovao koordinirano sa OVK ili OVK koja je delovala koordinirano sa NATO paktom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, gospodine Robinson. Ja se nadam da ste u toku celog svedočenja generala Delića mogli da vidite svaku konkretnu situaciju gde je došlo do pokreta snaga, gde je došlo do aktivnosti naših snaga i da se u svakoj konkretnoj situaciji vidi da je odgovor na ponašanje neprijatelja, uvek odgovor na ponašanje neprijatelja.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, gospodine Miloševiću, ali moramo da budemo precizniji. Imamo optužnicu koja sadrži optužbe. Ja vas sada pitam da li vi u vašu odbranu navodite da postoje neki od zločina za koje se u optužnici tvrdi da su ih počinile vaše snage, da ste ih počinili vi putem vaših snaga i koji su počinjeni kao odgovor na zajedničku delatnost OVK i NATO?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne bih mogao tako da formulišem da li je nešto počinjeno kao odgovor. Došlo je svakako do pogibije velikog broja pripadnika UČK u sukobima sa našim snagama. To je nesumnjivo. Ako pogledate, pošto govorite o optužnici, ako pogledate, tamo su sve nekakvi civili, makar uvek bili na gotovo svim listama, svi su muškarci, ali su oni civili. I to je šema koju su oni lansirali zajedno ovde sa gospodinom Najsom, kako su naše snage prvo granatirale naselja pa onda opkoljavale, pa hapsile, pa ubijale, što je sve jedna najobičnija laž. Vi ste videli kroz godinu i po dana kretanja jedne velike jedinice kako izgleda ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nisam vas pozvao da držite govor. Ovo je pitanje od fundamentalne važnosti za pravnu osnovu Predmeta, jer to menja prirodu sukoba. Jedno je ako imate grupu država koja, po vašim rečima, deluje u saradnji sa terorističkim snagama. I onda, po mom mišljenju, ako vi odgovarate na takav napad, to onda povlači, odnosno aktivira i član 51 Povelje

Ujedinjenih nacija (Charter of the United Nations). U tome je važnost ovog pitanja. Nastavite, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa mislim da ste ispravno rekli. Reč je o samoodbrani i to je jedino šta je u međunarodnom pravu dopušteno, upotreba sile u samoodbrani. Naša zemlja se branila ...

SUDIJA ROBINSON: Da, ali moramo da vidimo da li činjenice potkrepljuju takvu tvrdnju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Veoma potkrepljuju, gospodine Robinson. Te činjenice niko ne može da porekne. Generale, da pogledamo pojedine dokumente, pošto sam vas pitao o saradnji NATO i OVK. U tabulatoru 620 imate pregled otkrivenih ciljeva 549. motorizovane brigade. Znači, odnosi se samo na vašu brigadu. Šta čini sadržaj pregleda otkrivenih ciljeva? Ovde postoji i mapa tih istih ciljeva.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Mapu je vodio moj obaveštajni organ, a ovo je, znači, pregled ciljeva koji su ... O mojoj jedinici koju su, znači, šiptarski teroristi dostavili, znači, NATO paktu. To je negde oko 35, 40 ciljeva.

SUDIJA BONOMI: A odakle vam to?

SVEDOK DELIĆ: To je, takođe, znači dobijeno kroz radio prisluškivanje, kada su oni, znači osmatračići, znači terorista, javljali svojim komandama, koji su, opet, imali satelitske telefone za vezu sa NATO paktom, gde se šta od mojih jedinica nalazi. I ja mislim da je ovo prevedeno i da se ovde može videti. To je način na koji su ti koji su osmatrali, s obzirom na svoja vojna znanja, ovaj, definisali koji se delovi moje jedinice ovde nalaze. A ovo je meni koristilo, znači, da izvršim odmah po ovim saznanjima pomeranje svojih snaga da ne bi bile pogođene i ugrožene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uništene. Naravno. Generale, u

vojnomo smislu, da li je utvrđivanje mete i gađanje mete deo jedne iste aktivnosti ili su to nezavisne aktivnosti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je apsolutno ista aktivnost, jer da bi se, znači, došlo do toga šta je meta, mora se poslati podatak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, kada upotrebljavate reč “podrška NATO snaga šiptarskim teroristima”, da li mislite na političku podršku ili govorite o vatrenoj podršci, upotrebi avijacije, krstarećih raketa i tako dalje? Na kakvu vrstu podrške sve vi mislite kada kažete o tome?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja ovde i juče i danas prvenstveno govorim, znači, o toj podršci koju mi zovemo vojna podrška, a to je, znači, vatrena podrška neposredno, znači, borbenim sredstvima.

SUDIJA BONOMI: Generale, kako vi pravite razliku između oportunitizma, to jest situacije u kojoj se OVK koristi činjenicom da je došlo do bombardovanja NATO pakta i koordinacije, dakle dogovora, aranžmana, između NATO i OVK da deluju zajedno?

SVEDOK DELIĆ: Znači, taj aranžman nije nastao početkom bombardovanja ili u toku rata. Taj aranžman je napravljen, znači, znatno ranije. Jasno je, znači, ovo je sud Ujedinjenih nacija (United Nations) ... Agresija nije izvršena, znači, sa dozvolom Ujedinjenih nacija. Ujedinjene nacije su zaobiđene od strane NATO pakta ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, ali sudija Bonomi vas nije to pitao. Ono šta on želi da čuje od vas je da li vi imate konkretne dokaze o koordinaciji između NATO pakta i OVK, a to se razlikuje od običnog nagađanja.

SVEDOK DELIĆ: To ja ... Pa ja apsolutno o tome govorim već dva dana. Znači, sinhronizovan napad terorista, znači, negde na teritoriji ili na državnoj granici koje podržava NATO avijacija, ne samo sa ovim avionima “B52”, već i sa avionima “A10” i sa drugom, znači, avijacijom. Ne može biti konkretnije, znači, saradnje i podrške nego što je ta podrška.

SUDIJA BONOMI: Znači, ono šta vi kažete je možda sasvim normalno i razumno. Ja vas ne kritikujem. Ja samo pokušavam da saznam koje su tačno činjenice vama poznate. Dakle, vi kažete da ste vi izvukli zaključak iz činjenice da su se te stvari odigrale istovremeno, da su akcije morale biti smišljeno koordinirane. Ali sam se ja nadao da ćete moći da nam ponudite nešto konkretnije, a šta bi ukazivalo na direktni sporazum između te dve strane, da deluju zajedno.

SVEDOK DELIĆ: Ima svakako i toga, ali, ovaj, ja stvarno ne znam pošto sam ... Vi ste bili hiljadama kilometara daleko od toga mesta. 78 dana je trajalo bombardovanje moje zemlje, 78 dana, znači, sinhronizovanih napada, znači, NATO pakta sa dejstvima OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A gospodine Bonomi, vi ste videli na snimku da Klarka (Wesley Clark), komandanta NATO pakta u to vreme, Albanci zovu, kako su rekli, "veteran OVK" (Veteran i UCK). Oni mu sami odaju to priznanje.

SUDIJA BONOMI: Znači, generale, ja razumem u potpunosti ova što vi kažete, ali hajde da sasvim razjasnimo situaciju. Znači ne postoje nikakvi direktni dokazi koje vi možete da nam date o komunikaciji između NATO pakta i OVK u vezi sa koordinacijom njihovih aktivnosti?

SVEDOK DELIĆ: Postoje, apsolutno. Naići ćemo verovatno u sledećim tabulatorima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sad ćemo da naiđemo na sledeće, ali vi ste ovde svedočili nekoliko dana. Mi smo videli, generale, snimak zakletve u kojoj se govori o ujedinjenju sa Albanijom i istih dana sastanak tog istog čoveka koji čita zakletvu, sa Holbrukom (Richard Holbrooke) i njegovim timom, dakle još 1998. godine. Da li smo to videli ovde na video trakama?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je to bio prvi i drugi video zapis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle savezništvo, iako su pre toga govorili da je to teroristička organizacija, dakle savezništvo upravo sa istim onima koji proklamuju ujedinjenje, otcepljenje Kosova i ujedinjenje sa Albanijom, na državnom nivou koji je nezabeležen. Da li smatrate da je to dokaz ili nije? Generale ... Gospodine Robinson, ja nisam imao mogućnost da komuniciram sa generalom, ali osim ovog tabulatora 620 na kome je pregled ciljeva i karta, ja sam u međuvremenu dobio listu ciljeva i podataka dostavljenih Trećoj armiji za vreme rata, pa želim da general pogleda ovaj, ovaj dokument koji je gotovo sličan ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, hoćete da kažete da ovo šta sada imate nije uključeno u tabulatore koje mi imamo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U tabulatoru 620 je jedan spisak liste ciljeva. Ja sam u međuvremenu dobio dokument "Lista ciljeva i ostalih podataka elektronskog izviđanja" koja su dostavljani Trećoj armiji i Prištinskom korpusu za period od 5. aprila do 15. juna 1999. godine onako kako su ih oni ustanovljavali. General je objasnio da se to što brže moguće javlja jedinicama da bi se pomerile sa tih koordinata, na kojima su uočeni kao ciljevi i to je rađeno u sadejstvu UČK i NATO sve vreme. Evo neka general uzme i pogleda ovaj dokument i može da ga stavi na grafoskop. Ja sam ga u međuvremenu, u međuvremenu dobio. Smatram da je korisno da ga samo general prokomentariše, a mogu odmah da vam ga predam.

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Molim da se to stavi na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je tabulator 620.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne, to je drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu je. Možete i te ciljeve kom-

pletno da komentarišete. Evo dajte ovo generalu, molim vas. Pogledajte i naslovnu stranu generale, pogledajte i sastav. Strukturu.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodin Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS: Ništa nije rečeno o izvoru ovog dokumenta, osim činjenice da optuženi kaže da je on to dobio. Možda u samom dokumentu stoji izvor dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Pitaću generala. Generale, recite nam, molim vas, odakle dolazi taj dokument?

SUDIJA KVON: Ali hajde prvo da vidimo 620, a onda idemo na ovaj dokument.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sudija Kvon (Kwon) je predložio da se prvo pozabavimo tabulatorom 620 obzirom da se ovaj dokument nalazi u njemu i to bi bilo u skladu sa procedurom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svakako. Mislim da je taj predlog sasvim na mestu. Pogledajte, generale, molim vas tabulator 620. Imate ga u spisku i imate ga na karti.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo kratko od cilja do cilja ustanovite o čemu se radi, jer ovde imate rejon, pa imate koordinate i imate jedinice i aktivnosti.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači ...

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, prvo objasnite poreklo ovog dokumenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, budite ljubazi i recite

odakle ovaj "Pregled otkrivenih ciljeva 549. motorizovane brigade"?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pošto se radi o ciljevima moje brigade, ovo je, znači, pregled moga obaveštajnog oficira i ovo je karta koju je napravio moj obaveštajni oficir koji je ovo šta piše na ovome pregledu i ove koordinate uneo na kartu i obeležio određenim brojevima. To su, znači, otkriveni ciljevi u mojoj brigadi koji su dostavljeni, znači, NATO-u za bombardovanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su to tačni ciljevi kako su otkrivani i dostavljani za bombardovanje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa lokacije, u prvoj ovoj koloni, date su lokacije, odnosno rejoni. One su, manje-više, tačne. Znači, tačno je. Tu su se nalazile, u određenom vremenu, moje jedinice, ali ovo u trećoj koloni ... Koordinate su, takođe, tačne, ali u trećoj koloni taj koji je vršio identifikaciju jedinice, često puta nije to izvršio detaljno ili nije precizno, ali je tačno da se u određenim momentima kad je to javljalo, tu se nalazila, znači, vojska. Već sam rekao da po saznanju, mi smo, znači, moje jedinice koje su se nalazile na ovim koordinatama, pomerili ih, znači na druga mesta. Procenili smo da je potrebno, od vremena kad se sazna za ovu informaciju, pa do NATO bombardovanja, da prođe negde tri do četiti dana, jer verovatno da su, da je i NATO, znači, bespilotnim letilicama i izviđačkom avijacijom proveravao ove podatke koje je dobijao od OVK, tako da smo uspevali, znači, da čim čujemo ovaj podatak da praktično odmah u roku kratkog vremena, pomerimo jedinice iz toga rejonu i da nismo, znači, zbog ... Što se ovoga tiče, nismo imali gubitaka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Možemo li sada da pogledamo ovaj dokument koji sam u međuvremenu dobio? Ako možete, generale, da ga objasnite. Da li ste ikad ranije videli takav dokument?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da video sam takav dokument. Ovaj dokument mi je, znači, poznat. Ovo je, praktično, izveštaj posle rata svih onih informacija koje su nama dostavljane u toku rata, da

kažem, trenutno, kad se za njih saznavalo. Izvor, ovde je, znači, 280. centar elektronskog izviđanja. To je centar elektronskog izviđanja pri Ratnom vazduhoplovstvu i protivvazdušnoj odbrani, a, znači, sam izvor podataka je, znači, komunikacija NATO aviona sa savojim komandnim mestom u vazduhu. Znači, komunikacija izviđačkih aviona i "Avaksa" (AVAX) koji su, znači, bili komandna mesta u vazduhu ili komunikacija između samih aviona ili komunikacija između borbenih aviona i aviona za elektronsko ometanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prelistajte sad na grafoskopu, da se samo vidi koliko toga, koliko ima toga. To izgleda ... Ako ispred sebe to učinite, onda se ne vidi na grafoskopu ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je više hiljada informacija, verovatno. Ja sam dobijao, znači, u toku jednog dana, jer ako pogledate bilo koju stranicu, videćete da se pominje Prizren.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su po datumima, po koordinatama svi mogući ciljevi. Recite, generale, koliko je, po vašoj proceni, odnosno na području Kosova i Metohije upotrebljeno projektila u toku ovih 78 dana bombardovanja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa ja samo ... Teritorija Kosova i Metohije je, da kažem, velika, ali po mojoj jedinici je ... Evo, prošli smo kroz jedan tabulator gde kaže prosečno u toku jednog dana otprilike po 100 projektila.

SUDIJA BONOMI: Postoji li razlika između ovoga, to je dokument koji sadrži prethodne informacije i lokacijama gde je zaista i došlo do napada ili je to kombinacija i jednog i drugog? Šta je to?

SVEDOK DELIĆ: Ne, ovo su, znači, informacije, jer ovde se kaže "Izveštaj EI". Znači po ovim lokacijama, ne po svim, je NATO delovao, a ovo su izveštaji koji su nama dolazili. Vidite da svaki ovde izveštaj ima tačno vreme, znači sat, minut. Ja ne znam da li ima i sekund, znači kad je taj podatak obezbeđen i taj podatak je odmah linijom operativnog, znači, dežurstva dostavljan onoj jedinici koja je, znači, bila ugrožena. Postojao je kompjuterski program u koji kad se

unesu, znači, ovi ovde podaci o koordinatama, kompjuterski program bi odmah, znači, dao gde se ta tačka koja će biti bombardovana, nalazi na teritoriji. Operativni dežurni bi odmah javljao toj jedinici, znači, rejon u kome sledi NATO bombardovanje.

SUDIJA BONOMI: Dobro. Šta su informacije u desnoj koloni?

SVEDOK DELIĆ: Informacije u desnoj koloni? Znači, to je napomena. Znači, ovo je ... Napred je, znači, vreme kad se javlja, zatim geografska širina, geografska dužina, a ovo je napomena, znači, gde se taj cilj tačno nalazi, koji je dat ovim koordinatama.

SUDIJA BONOMI: U napomenama, barem se meni tako čini, spominju se i vrste aviona. Pogledajte, recimo, jednu takvu. Vidim tu piše "pozicija". Šta to znači "pozicija"?

SVEDOK DELIĆ: To je gde se trenutno taj avion, znači, nalazi u momentu kada je uspostavio komunikaciju sa svojim centrom za komandovanje u vazduhu. Recimo, ako je to lovac bombarder ili bombarder u momentu kada je uspostavio vezu sa "Avaksom", nalazio se, znači, na tom mestu za koje su date koordinate.

SUDIJA BONOMI: Znači to su informacije o onome šta se dogodilo, a ne informacije o onome šta će da se dogodi?

SVEDOK DELIĆ: Ne. To su informacije, znači, koje su stizele pre nego što se nešto dogodilo, jer ako se da informacija da je "B52" na toj i toj lokaciji i u mojoj zoni, znači to je za mene apsolutno signal da moram svojim jedinicama da dam, znači, znak za uzbunu i da prate, znači ...

SUDIJA BONOMI: Molim sudskog poslužitelja da pomeri malo grafoskop. Vidimo dakle ... Još malo. Dakle brojevi koji prethode reči "pozicija B52". Šta tačno znače ti brojevi?

SVEDOK DELIĆ: Pa to su brojke koje označavaju tu poziciju. To je geografska širina i feografska dužina mesta na kome se u tom trenutku nalazi taj avion kada se javlja.

SUDIJA BONOMI: Ali gde je to? Je li to u Turskoj (Turkey) ili u vazduhu? Gde je to?

SVEDOK DELIĆ: Na teritoriji naše zemlje.

SUDIJA BONOMI: Znači u vazduhu.

SVEDOK DELIĆ: Znači u ... Pa normalno avion ... Neprijateljski avion ...

SUDIJA BONOMI: Prema tome, to su podaci o onome šta se trenutno dešava, a ne o onome što bi trebalo da se dogodi. To sam vas pitao.

SVEDOK DELIĆ: To je ono, znači, šta se trenutno dešava u vazduhu, a kao posledica onoga što sledi je bombardovanje a ...

SUDIJA KVON: Bez prevoda je vrlo teško da se prati sadržaj ovog dokumenta. Zamolio bih generala da kao primer uzme dva ili tri reda i da nam nakon pauze to detaljnije objasni.

SUDIJA ROBINSON: Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da bismo racionalno trošili vreme i vrlo jasno postavili ove stvari, molim vas, u skladu sa sugestijom gospodina Kvona, gledali smo prvo ovaj tabulator 620 ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovo elektronsko izviđanje što se stalno pominje, u stvari, laički rečeno znači "prisluškivanje"?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Jasno, to znači prisluškivanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je, dakle, u tabulatoru 620 sadržano šta UČK javlja NATO o vašim ciljevima na zemlji?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Jasno. To je, znači, vezano za moju jedinicu i šta se javlja o mojoj jedinici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Prema tome, ja sam vam već postavio pitanje da li je to javljanje i bombardovanje deo jedne iste operacije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je, znači, početak i kraj jedne iste operacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vrlo dobro. O tome ste dali i kartu. E sada, pošto sam vam dao ovaj veliki dokument gde je sadržano i vreme i geografska širina i geografska dužina i tako dalje, skrećem pažnju da u tabulatoru 621 vi praktično imate izvode iz toga dokumenta koji smo već dali. Mi nismo imali ceo taj dokument koji sam vam sad dao, ali u tabulatoru 621 imamo izvode iz tog dokumenta.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pronašao sam ja to i na ovom velikom dokumentu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa dobro. Pošto veliki nije preveden, a ovaj 621 je već stavljen u ove spise i preveden, ja ću da vam skrenem pažnju, dakle, da pogledate 621. Prvo ima ovu naslovnu stranu, pa onda "NATO agresija na SRJ", pa se nabrajaju sve vazduhoplovne snage, koliko američkih, britanskih, francuskih, španskih, holandskih, turskih, nemačkih, italijanskih, belgijskih, kanadskih, danskih, norveških ...

prevodioci: Samo malo sporije, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, a onda izvod iz ovoga šta sam vam dao je na sledećoj strani u tabulatoru 621. To je komunikacija koja pokazuje ... Pogledajte, molim vas, na primer redni broj 1.661, gde oni upozoravaju ... Šta piše u napomeni: "Zona UČK, upozoreni da u krugu od tri ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Nautičke milje ne vrše dejstva ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... "nautičke milje ne vrše dejstva, zona zabranjenog leta ...

SUDIJA KVON: Molim da se engleska verzija stavi na grafoskop. Radi se o drugoj strani pod brojem 1.661. Molim da se stavi tako na grafoskop da možemo da vidimo broj, 1.661, vreme 22.52 ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ima geografska širina, da je ne čitam, pa geografska dužina, da je ne čitam, ima i stepeni i minuti i sekundi i onda napomena: "Zona UČK, upozoreni da u krugu od tri nautičke milje ne vrše dejstva, zona zabranjenog leta". Dakle vode računa da ne gađaju svoje snage.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Na istoj stranici, nešto više gore još, na dva mesta se to pominje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, 1.648, 1.649: "UČK aktivna na tri nautičke milje od centralne tačke". Pa onda 1.650: "Aktivna UČK na tri nautičke milje oko ove tačke". Dakle, u čemu se sastoje te napomene i ta upozorenja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To su upozorenja avionima koji se nalaze u vazduhu da, znači, na tri nautičke milje od te tačke u krug, znači, ne vrše dejstva, jer se tu nalazi UČK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pogledajte na sledećoj strani. Ja imam samo poslednja tri reda, poslednja dva broja otisnuta, ali to je negde na sledećoj strani, devet redova odozdo, 19.33.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa se onda daje geografska širina, geografska dužina, pa kaže: "E8 upozorio E2C da opozove jurišnike sa ovog cilja, jer se tu nalaze pripadnici UČK. Ovaj rejon je jugoistočni deo kvadranta A38" i tako dalje. Dakle, generale, recite šta pokazuju, u stvari, ovo podaci, ovi, ovi dokazi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, ovo poslednje je, znači avion za elektronsko izviđanje upozorio avion, komandni centar u vazduhu, da opozove avione koji se nalaze u tome rejonu, kako ne bi dejstvovali, znači, protiv terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Prema tome, gospodine Robinson, ono šta vi kažete, što ste postavili pitanje da li je vojska izvršila neke zločine da bi se, da bi reagovala na ovo. To nije tako. Prvo, vojska nije izvršila nikakve zločine. Vojska je, kao što vidite u celom izlaganju generala Delića, vršila aktivnosti da bi odbila istovremeni protivpravni napad terorista i NATO. Dakle radi se o istovremenom protivpravnom napadu i sva, sve, sva pokretanja, sve aktivnosti vojske su u odbijanju istovremenog protivpravnog napada terorista i NATO. Ja se nadam da je to bar jasno.

SUDIJA ROBINSON: Odbijajući taj napad, počinjeni su zločini navedeni u optužnici? Da li je to vaša teza, jer samo na taj način to postaje relevantno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Moja teza je da nisu počinjeni zločini, već da oni koji su stradali, stradali su u borbenim aktivnostima. Naravno, rat je sam po sebi zločin, pogotovo agresija, ali odbrana i samoodbrana ne može da bude zločin. Nismo mi napali nijednu zemlju NATO, nego su zemlje NATO napale nas na našoj teritoriji u sadejstvu sa, takođe, nelegalnim snagama terorista na toj teritoriji. Mislim da je to osnovno za pravnu definiciju onoga šta se dešavalo. Država ima legitimno pravo da se brani od agresije i od terorizma. A ovde imamo potpuno uvezane terorističke snage i NATO. To se vidi i po

ovim komunikacijama. To je potpuno jasno.

SUDIJA ROBINSON: Ali gospodine Miloševiću, ovde ne postoje nikakve optužbe protiv NATO pakta. Napad NATO pakta postaje relevantan samo onda ako ga na neki način povežete sa delima za koja se terete u optužnici i onda to dokazi moraju da potkrepe.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, prezentirali ste ovde jedan dokument u obliku tabele i u desnoj koloni stoje napomene. General sada svedoči o tome kako on shvata te napomene. Ono šta mene zanima je sledeće. Ovaj materijal može da ima neku važnost u vezi sa ovim šta vi tvrdite da je bilo koordinacije, zajedničkih aktivnosti NATO i OVK. Ipak, kao što sam već ranije rekao kad ste se služili godišnjim izveštajima za elektronska izviđanja i protivelektronska dejstva, ja smatram da je forma u kojoj su prezentirane te informacije veoma nezadovoljavajuća. Mora da postoji nešto bolje da se potkrepe ove napomene koje sada svedok pokušava nama da protumači. Mora da postoje originalne beleške koje su zapisane, a na osnovu kojih je sastavljena ova tabela. Mora da postoji neka bolja osnova. Vi i sami sigurno shvatate da ovakava vrsta kompilacije koju svako može tumačiti na različit način, nije zadovoljavajući način da se govori o jednoj temi koja je toliko važna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi, ovo nije kompilacija. Ovo je celokupni izveštaj, odnosno zbir svih izveštaja koji su u toku godine pribavljeni u realnom vremenu i u realnom vremenu na osnovu njih izvlačeni zaključci. Prema tome, u godišnjem izveštaju se samo skupi sve što je u toku čitave godine u realnom vremenu pribavljeno kao informacija putem prisluškivanja, dakle, elektronskog izviđanja.

SUDIJA BONOMI: Da, ali neke od ovih napomena su komentari, odnosno kaže se da je to ono šta je uhvaćeno i snimljeno, odnosno zabeleženo i vi ste o tome sada izvodili dokaze. Ima tu i drugih napomena. Te napomene mogu da budu bilo šta. Kaže se: "cilj 10,4

kilometara jugoistočno od Prizrena". To može da bude bilo šta. Tu ne stoji šta je izvor te konkretne informacije. Meni bi bilo od daleko veće pomoći kad biste vi u jednom trenutku uspeali da pokažete šta stoji u osnovi nekih od važnijih napomena iz ovog dokumenta.

ADVOKAT KEJ: Dozvolite mi da nešto kažem u vezi sa pitanjem sudije Robinsona koje je postavljeno optuženom. Naime, ovde postoji jedno pitanje koje optuženi nije jutros spomenuo, ali ja sam to spomenuo juče i u nekoliko prethodnih navrata. Optuženi se tereti za krivično delo prisilnog premeštanja i deportacija. Kao što ćete da vidite, svi ti događaji odigrali su se od 25. marta na dalje. Kombinovane aktivnosti OVK i NATO pakta, general je rekao da su u njegovoj zoni bacali po 100 bombi na dan, ta aktivnost onda dovodi do transfera, ili, ako hoćete da se izrazim, migracije stanovništva. Postavlja se pitanje da li je to onda migracija ili je to prisilni transfer. I ako ljudi onda odlaze iz države Kosova, ne države, mislio sam da kažem pokrajine Kosova, onda je migracija tih ljudi u odnosu na odgovor OVK i NATO pakta, veoma važno za sporna pitanja u ovom Predmetu,

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Kej (Kay). To je, znači, još jedna tema u kojoj je napad NATO relevantan.

ADVOKAT KEJ: Da, optuženi je stalno iznosio taj elemenat tokom svoje odbrane, mada nije to danas eksplicitno spomenuo, ali to je bilo izneto.

SUDIJA ROBINSON: Da i mislim da smo imali neke dokaze o tome do sada i od generala i od drugih svedoka.

ADVOKAT KEJ: Da i drugi svedoci su svedočili da je to bila stalna pretnja.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možemo li da idemo dalje sada?

SUDIJA ROBINSON: Da, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste ovde u dokumentu 624 dali spisak poginulih pripadnika Vojske Jugoslavije u zoni odgovornosti 549. motorizovanje brigade u 1998. i 1999. godini.
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na prvoj strani zaključno sa brojem 31 je spisak poginulih naših vojnika, pripadnika vojske, od početka agresije NATO. Od broja 32 pa do broja 230 su pripadnici vojske poginuli za vreme agresije NATO.
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jedan broj vojnika poginuo je, odnosno najveći broj vojnika poginuo je u sukobu sa terorističkim snagama, a jedan broj kao posledica ...
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Bombardovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... NATO udara.
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ta dva uzroka, terorističke snage i NATO udari su uzroci smrti svih ovih vojnika.
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tako?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom na ovako veliki broj, znači imate 200 poginulih vojnika za vreme agresije NATO pakta, a najveći deo njih od strane šiptarskih terorističkih snaga, šta pokazuje ova činjenica i ovaj dokaz?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovaj dokaz, odnosno činjenica da je poginulo, znači, 230 vojnika u zoni koja se nalazi, znači ...

Prvenstveno pokriva teritoriju cele Metohije i neposredno uz granicu sa Albanijom, govori, znači, o intenzitetu borbi koje su vođene, znači, sa terorističkim snagama tokom 1998. godine, posebno tokom 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se može, generale, iz ovoga na bilo kakav način izvući zaključak da su oni koji su poginuli i koji su sadržani u ovim spiskovima u optužnici bili civili koje je vojska poubijala po raznim mestima?

TUŽILAC NAJS: Ovo zvuči kao prethodnica sugestivnog pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Da, to jeste sugestivno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale da li je iko od ovih vojnika poginuo od civila?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Normalno da nije mogao poginuti od civila. Svi su oni, znači, poginuli od terorista ili od bombi ili dejstva NATO pakta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Istovremeno, vi u 625. dokumentu dajete i spisak poginulih pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije u zoni odgovornosti 549. brigade.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. To su pripadnici, znači, koji su poginuli takođe u toj zoni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od broja 29 su oni koji su poginuli za vreme agresije NATO, do broja 29 u terorističkim napadima pre početka agresije NATO.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, do broja 72.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je neko od ovih pripadnika MUP-a u zoni vaše odgovornosti poginuo od civila ili je poginuo u borbama sa UČK?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U borbama, od postavljenih mina koje

je postavila UČK na putevima i od NATO bombardovanja. I kod jedne i kod druge grupe treba dodati još tri puta toliko, otprilike, ljudi koji su ranjeni u ovim dejstvima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Ja mislim da je ovo dovoljno. Sada bih prešao na dokument 626 na koji ste se vi već u nekoj prilici pozivali. Šta sadrži ovaj dokument? On se zove "Pregled pokrenutih krivičnih postupaka protiv izvršilaca krivičnih dela u zoni 549. motorizovane brigade za period maj 1998. – juli 1999. godine.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da samo najkraće komentarišete.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde su, znači ... To ukupno ima rednih brojeva 132. Znači, ovde su u većini pripadnici moje jedinice. Međutim, jedan određeni broj su i, znači, teroristi, pripadnici OVK, koji su takođe, ovaj, uhvaćeni na granici, razoružani i, znači, 1998. godine poslani vojnom sudu, 1999. godine ratnom sudu, a ostalo su pripadnici moje jedinice i ovde stoji za koja su krivična dela su, znači, poslani na sud. A ovde isti tako govori i sudske odluke kakve su bile za one slučajeve koji su u vreme izrade ovog dokumenta bile poznate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pošto je gospodi Najs ukazivao na to da ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Da li je to na engleskom? Gde možemo da vidimo presude? To ne vidim.

SVEDOK DELIĆ: Presude, piše, u stvari, "Odluka suda". Pretposlednja, pretposlednji red dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Koja je to tačno kolona?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pretposlednja kolona.

SVEDOK DELIĆ: Pretposlednja kolona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Odluke suda se mogu videti tamo gde je odluka suda doneta do vremena prikupljanja ovih informacija. A tamo gde nije doneta" piše "postupak u toku" i slična napomena ili "Ustupljeno okružnom javnom tužilaštvu" odgovarajuće teritorije i tako dalje. Evo sad da pogledamo. Imamo, na primer, pod brojem 39: vojnik, ubistvo, pet godina zatvora. Imamo, na primer, u broju 103, gospodin Najs je govorio da se nisu pozivali na odgovornost oficiri i ovde je odluka suda već doneta. Ovde je reč o majoru u broju 103: ratni zločin protiv civilnog stanovništva, mesto izvršenja krivičnog dela – Prizren, sedam godina zatvora. Pa posle žalbe tužioca 14 godina. A onda tri reda dalje, reč je o kapetanu: ratni zločin protiv civilnog stanovništva, pet godina zatvora, posle žalbe tužioca devet godina. Ovo su ... da li su ovde, generale, svi ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pre nego što nastavite, prvo moram da pronađem onaj deo optužnice koji se odnosi na član 7(3). Možda bi gospodin Kej ili gospodin Najs mogli da mi pomognu. Aha, na šestoj strani. Gospodine Najs ili gospodine Kej, da li se ovde spominju dela, odnosno propusti potčinjenih, a koja se odnose na zločine koji se pominju u optužnici ili se to odnosi na druge zločine koje su počinili pretpostavljeni?

ADVOKAT KEJ: Način na koji je sastavljena optužnica je takav da se u njoj u konkretnim tačkama optužnice tereti optuženi i ovo se suđenje zasniva na tačkama optužnice. Znači, pitanja koja se odnose na te tačke su pitanja koja su povezana sa članom 7(3) odgovornosti i to je ono čime se Sud ovde bavi.

SUDIJA ROBINSON: Naime, dokazi koje optuženi izvodi u vezi sa ovim, ne odnose se konkretno na tačke optužnice, barem se meni sada tako čini.

ADVOKAT KEJ: Da. On ne govori konkretno o incidentima navedenim u optužnici. Ono šta se sada iznosi Sudu su drugi incidenti u kojima je došlo do krivično-pravnog procesuiranja. Morate da imate na umu da je to 1999. godina. Ranije postavljeno pitanje je šta se kasnije dogodilo. Optuženi je doveden na ovaj sud 2001. godine i slučajevi koji su predati civilnim i vojnim sudovima, neizbežno sadrže i vremenski faktor. I to mora da se uzme u obzir kad se donose zaključci o ovom optuženom. Dakle, ukoliko predmet prolazi kroz odgovarajuću proceduru u pravnom sistemu Savezne Republike Jugoslavije, to nešto pokazuje.

SUDIJA ROBINSON: Znači ovi dokazi su važni jer pokazuju da je postojala kultura krivično-pravnog procesuiranja.

ADVOKAT KEJ: Da. To je suprotno tvrdnjama Tužilaštva da se radilo o policijskoj državi, da je optuženi stvorio takve uslove u toj državi. Ovde se kaže da je postojao mehanizam krivično-pravnog procesuiranja, da su svi oni koji su obavljali javne dužnosti, poput vojske i policije, dobili upozorenja o tome i tako dalje.

SUDIJA ROBINSON: Međutim, ti dokazi kakvi jesu, ne mogu da posluže da se ospori navod o odgovornosti po članu 7(3) za incidente za koje se tereti. Naprotiv, to bi čak bilo kontradiktorno samo sebi kad bi gospodin Milošević pokušao to da uradi, zato što, koliko sam ja shvatio njegovu odbranu, on kaže da on nije uopšte odgovoran za te zločine.

ADVOKAT KEJ: Da, on nije odgovoran za te zločine, a on ovde sada pokazuje da su postojali mehanizmi za procesuiranje tih zločina. Pitanje je da li je on znao ili je morao da zna da potčinjeni čine zločine. To pitanje traži jedan balansirni sud o tome šta se tačno očekuje od šefa države u vezi s tim. Ovde se neradi o nemaru, niti se ovde radi o apsolutnoj strogoj odgovornosti. Ako se dokaže da je

počinjen neki zločin, ne može odmah da se kaže da je on za njega odgovoran po članu 7(3). Ono šta treba da se uzme u obzir jeste kakvi su mehanizmi tada postojali i da li su ti mehanizmi i funkcionisali u ovakvim slučajevima. Bilo bi previše da se traži da svaki zločin koji je počinjen, da on odmah po članu 7(3) postaje automatski krivično odgovoran. Dakle, o tom pitanju treba da se sudi u svetlu koraka koji su preduzeti i u svetlu pitanja da li je on u položaju da se uopšte bavi nekim od zločina za koje se tvrdi da su počinjeni.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Hvala, gospodine Kej.

SUDIJA BONOMI: Generale, možete li u ovoj tabeli koju sada gledamo da pronađete predmet kojim smo se ranije bavili. Mislim da je to bio Topalović.

SVEDOK DELIĆ: Da.

SUDIJA BONOMI: Gde je to? Koji je to broj?

SVEDOK DELIĆ: To je broj 60.

SUDIJA BONOMI: Nemamo prevod tog dokumenta. Možete li da nam kažete šta se dogodilo na kraju.

SVEDOK DELIĆ: Znači, ovde su podaci o tom vojniku. To je član 140 Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije, protivpravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja. Mesto i vreme izvršenja krivičnog dela je Prizren, odnosno šira okolina. Predmet ustupljen Opštinskom javnom tužilaštvu Prizren ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Okružnom, okružnom ...

SVEDOK DELIĆ: Okružnom javnom tužilaštvu Prizren.

SUDIJA BONOMI: Da li kažete da na osnovu informacija koje smo

čuli u vezi s time, možemo ovu žrtvu da opišemo kao neprijatelja?

SVEDOK DELIĆ: Ta žrtva je, znači, bio civil. Ja ovde ... Ovo sve što je sastavljeno, sastavljeno je, znači, od strane službenih organa, tako da ja čitam ono kako je napisano.

SUDIJA BONOMI: Ali zašto se taj čovek ovde opisuje kao neprijatelj, ako uzmemo u obzir ono što ste pročitali?

SVEDOK DELIĆ: Ja kažem kako je napisano, znači, u izveštaju stručnih organa ...

SUDIJA BONOMI: Ja vas pitam ...

SVEDOK DELIĆ: Verovatno zato što je ovo podvedeno pod krivično delo, odnosno ratno krivično delo gde je zaprećena veća sankcija učiniocu.

SUDIJA BONOMI: Oprostite, ne razumem na osnovu čega ova osoba može da se opiše kao neprijatelj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije opisan kao neprijatelj, već je ovde naveden član 146 Krivičnog zakonika Savezne Republike Jugoslavije, protivpravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja, po tom osnovu je on optužen za ubistvo.

SVEDOK DELIĆ: Jer je to član koji važi u ratu, koliko ja znam.

SUDIJA BONOMI: A šta se dešava ako ubijete prijatelja?

SVEDOK DELIĆ: To bi ... Ovo je, znači, teža kvalifikacija. Ubistvo prijatelja bi, znači, bilo kvalifikovano kao ubistvo. Ova kvalifikacija člana 146 je vrlo teška kvalifikacija, znači, ubistva.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, sa izvinjenjem da su ovi moji dokumenti ovde nepotpuni, jednostavno verovatno nekom tehničkom greškom, meni je prazan tabulator 623 ... U dopuni ovih dejstava NATO pakta o kojima smo govorili, molim vas recite samo nekoliko reči o rezultatima ... Tu je mapa, evo ljubaznošću oficira za vezu ja sad imam tu mapu. Ovo je pregledna "Karta lokacija bombardovanim osiromašenim uranijumom od strane NATO u SRJ". Molim vas da samo u najkraćem objasnite ovu mapu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U najkraćem, znači, ovo je, ova je ... Prva mapa je NATO mapa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ova koja je na engleskom?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. To je NATO mapa iz koje se može videti, znači koju su oni dostavili, iz koje se može videti, znači, rejoni po kojima su oni dejstvovali osiromašenim uranijumom (U-238).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ta mapa na grafoskopu sada?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sada je ta mapa ... Nije na grafoskopu. Ona je sada ovde na ovome, znači na pregledu, na panou.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete u najkraćem da objasnite tu mapu i ako možemo da zamolimo tehniku da pokaže mapu koja je na panou? To je, dakle, NATO mapa. Gore piše: "NATO K4 – javni dokument"

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Lokacije bombardovane bombama sa osiromašenim uranijumom"

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sa te mape, znači, vidi se gde su gađani, znači, teritorije koje su gađane i ovim kasetnim projektilima i posebno teritorije koje su gađane osiromašenim uranijumom. Gledajući tu mapu može se zaključiti, znači, da je deo Metohije, neposredno uz albansku granicu, znači, gađan, znači, vrlo često,

znači, sa vrlo velikim količinama te municije. Da je na ostalim delovima Kosova, znači, ima vrlo malo, odnosno znatno manje i da je još rejon, znači, to je rejon Bujanovac -Preševo, da je još na tom rejonu Bujanovac - Preševo - Vranje takođe vršeno dejstvo sa osiromašenim uranijumom. Ta dejstva su vršena sa aviona "A10", sedmocevnm topovima "Getling" (Gatling) kalibra 30 milimetara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi, generale, vršili neku stručnu, stručno razmatranje posledica upotrebe ovog osiromašenog uranijuma i vremena koje je potrebno da opasnost od radijacije tog uranijuma prođe, odnosno kolika je ta ...

SUDIJA ROBINSON: Želim da pitam gospodin Keja da li on može da objasni kakva je relevantnost ovoga?

ADVOKAT KEJ: To se odnosi na faktor straha, opštu atmosferu koja je vladala u tom delu sveta u to vreme.

SUDIJA ROBINSON: I na taj način, s čim može da se poveže?

ADVOKAT KEJ: Sa prisilnim premeštanjem i sa emigracijom. To su uslovi koje su stvorili NATO i OVK. Način na koji je vršeno bombardovanje, projektili koji su korišćeni, oružje koje je korišćeno, strah među stanovništvom koji ga je naterao na migraciju.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli moje pitanje, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo u najkraćem recite šta znate o tome.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa svako ko imalo poznaje fiziku zna, znači, da osiromašenim uranijumom, osiromašeni uranijum, to je 238, je izuzetno radioaktivan i da je njegovo vreme poluraspada 3,7

milijardi godina, praktično, znači, neograničeno. On je vrlo opasan i, ako mogu da kažem, smrtna doza, znači, odnosno čovek koji jednu česticu osiromašenog uranijuma ...

TUŽILAC NAJS: Mislim da se sada ovde očigledno radi o području za veštačenje. Iskreno rečeno, mene uopšte ne iznenađuje da se toliko tog materijala uvodi, ali ovo je definitivno stvar za veštaka i mislim da ovaj svedok ne može da govori o tome.

SUDIJA ROBINSON: Generale, vi ste to sada prvi put rekli. Ja to nisam znao. Recite nam koje je vaše obrazovanje koje vam omogućava da svedočite o ovoj vrsti stvari?

SVEDOK DELIĆ: To zna svaki oficir, ja verujem, svake vojske na svetu. A za moju vojsku, znači, ovo je, sa svojim obrazovanjem, samo sa Akademije, bez dodatnog obrazovanja svaki oficir može o ovome da govori. Prosto je smešno da može da se kaže da se toliko ne poznaje, znači, da mi toliko ne poznajemo atomsko naoružanje i posebno radioaktivnost. To se uči još u Vojnoj akademiji. Na kraju krajeva, to je stvar fizike, to se uči i u fizici.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, recite najkraće šta znate. Utvrdili smo da obrazovanje o tome imate, jer ste završili sve te vojne škole u kojima se o ovome šta govorite uči i o čemu ste polagali ispite, je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada izvolite, samo kažite ukratko šta znate o tome.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači da je ova teritorija Kosova i Metohije, koja je, znači, gađana osiromašenim uranijumom, znači, zagađena praktično za večita vremena, jer 4,7 milijardi godina je

toliko dug period da, znači, verovatno naučnici ne mogu da dokažu ni da je zemlja toliko, već postoji i da li će moći postojati za 4,7 milijardi godina. Znači, za svo to vreme u budućnosti, ova teritorija će biti opasna po život.

SUDIJA ROBINSON: Da li je bilo izbeglica iz tih krajeva?

SVEDOK DELIĆ: Kako da ne.

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Ovo nije ušlo u transkript. Ja sam pitao da li je bilo u tim krajevima izbeglica?

SVEDOK DELIĆ: Već sam rekao da je to stanovništvo, znači, napustilo teritoriju i izbeglo. Što se tiče moje vojske koja je boravila na toj teritoriji i uopšte Vojske Jugoslavije, već ima jedan broj profesionalnih lica i vojnika koji su umrli od leukemije i od raka. Neki su umrli vrlo brzo posle rata. Neki se leče i danas, a, znači, takođe i među rezervnim vojnicima postoji, znači, veliki broj onih koji su, znači, bolesni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koja je količina uranijuma rasuta na tom prostoru, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa pošto je ovde težišno dejstvovano, znači ukupno je bačeno između 30 i 40 tona osiromašeng uranijuma. To je, onako, po proceni. Moja zona i zona 125. brigade je najviše gađana, znači, osiromašenim uranijumom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko osiromašenog uranijuma sadrži jedno zrno? Da li znate taj podatak?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je negde ...

SUDIJA ROBINSON: Čuli smo dosta o ovoj temi, u onoj meri u kojoj je ona relevantna. Mislim da imamo dosta dokaza o tome. Pređite na sledeće pitanje.

SUDIJA KVON: Minska polja na ovoj karti, jesu li to minska polja koja

je ostavila srpska vojska?

SVEDOK DELIĆ: Srpska vojska je pravila minska polja samo uz granicu. Ukoliko su prikazana neka minska polja uz granicu sa Albanijom ili prema Republici Makedoniji, to mogu da budu naša minska polja, s tim da smo mi KFOR-u (Kosovo Force) predali kompletne zapisnike za svako minsko polje. Ako se radi po dubini teritorije, onda su to mine i minska polja koja je postavila OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su tu uključeni i rejoni u koje su izbačene kasetne bombe, koje se takođe mogu smatrati minama?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je NATO verovatno prikazao ... U stvari, prikazao je rejone u kojima je dejstvovao kasetnim bombama, a to je, praktično, na celoj teritoriji države, a težišno na Kosovu i Metohiji .

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su, znači, rasejane mine na celoj toj teritoriji?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Molim vas da se samo kratko, samo kratko da objasnite šemu organizacione strukture vojske u ratu i miru, šemu komandovanja vojske i šemu strukture Treće armije. To sve imamo u ovom tabulatoru 626 i šemu strukture Prištinskog korpusa. Najkraće. I na kraju imate i šemu vaše brigade. Dakle, vi ste general, imate šemu strukture od vrha do dna.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači ako počnemo od šeme organizacione strukture Generalštaba Vojske Jugoslavije u miru, znači na čelu Generalštaba je načelnik Generalštaba koji ima svoj kabinet ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li možemo to da ubrzamo tako što biste vi to stavili na grafoskop ...

TUŽILAC NAJS: Molim da se to stavi na grafoskop, jer to nije prevedeno, osim ukoliko vi nemate prevod.

SUDIJA ROBINSON: Da. U pravu ste, moramo to da stavimo na grafoskop.

SUDIJA KVON: Pretpostavljam da je to tabulator 628.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, jednu po jednu ovu šemu samo ukratko objasnite da vidimo o čemu se radi. Dakle, imate ovde Vojsku Jugoslavije u celini u miru i ratu, šemu komandovanja u miru i ratu ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Znači, to je načelnik Generalštaba sa svojim kabinetom i njegov zamenik. Za njega je vezano i odelenje za vezu sa inostranim vojnim predstavnicima i odelenje bezbednosti. Onda dolaze sektori: Sektor za operativno-štabne poslove, Sektor KOV, Sektor RV i PVO, Sektor ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sektor KOV je, to je Sektor kopnene vojske ...

prevodioci: Molimo govornike da uspole. Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, generale, ako vidite transkript, videćete da u njemu piše da vas prevodioci opet mole da usporite. Molim vas lepo da napravite kratku pauzu između pitanja i odgovora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, zamoliću vas da ne čitate skraćenice, nego da pročitate šta je. Kad kažete "KOV", neće razumeti šta je "KOV".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite "Kopnena vojska".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači idemo od početka: Sektor za operativno-štabne poslove, zatim Sektor kopnene vojske, Sektor ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane, Sektor ratne mornarice, Sektor za vezu, izviđanje i elektronska dejstva, Sektor za

mobilizaciju i popunu, Sektor za školstvo i obuku, Sektor za pozadinu i inspekcija Vojske Jugoslavije i tu su još i samostalne uprave koje su vezane, znači, direktno za načelnika Generalštaba. To je Uprava za informisanje i moral, Obaveštajna uprava, Uprava bezbednosti i Uprava za stambene poslove. Sektori koje sam pomenuo u svom sastavu, znači, imaju određena, znači, odeljenja ili uprave, zavisno od toga o kom se sektoru radi. Ja mislim da ne treba ići u te detalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je Generalštab u miru. Sad ide Generalštab u ratu, sledeće ovo. Znači u ratu, znači načelnik Generalštaba, zamenik načelnika Generalštaba i taj deo je isti, znači, kao i u miru. Tamo gde je bio Sektor za operativno-štabne poslove, on je, znači, sad sa dve uprave i sa dva odeljenja. Umesto Sektora za kopnenu vojsku, sad je tu, znači, Uprava za kopnenu vojsku. Umesto Sektora za RV i PVO, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazdušnu odbranu, sad je tu znači Uprava za ratno vazduhoplovstvo i protivvazdušnu odbranu. Umesto Sektora za ratnu mornaricu, sad je tu Uprava za ratnu mornaricu, takođe, tu je Uprava za vezu, elektronsko izviđanje i porotivlektronska dejstva, zatim Uprava za popunu, mobilizaciju i sistemska pitanja, Uprava za informisanje i moral. Ostao je, znači, Sektor pozadine. Tu je sada Uprava bezbednosti i inspekcija Vojske Jugoslavije, a direktno su vezani ovde za Upravu za popunu, mobilizaciju i sistemska pitanja, Vrhovni vojni sud i Vrhovni vojni tužilac, dok je za operativnu, Sektor za operativno-štabne poslove vezan, znači, Centar za obaveštajnu delatnost, a za Upravu bezbednosti je vezan Centar za kontraobaveštajnu ... Kontraobaveštajni centar Vojske Jugoslavije. Ove ostale, sitnije, odeljenja i ostalo ne bih objašnjavao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sada možemo na sledeću šemu, komandovanje Vojskom Jugoslavije u miru i u ratu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ove, znači, neprekidne linije i sa strelicama, označavaju, znači, liniju komandovanja, odnosno upravljanja, a isprekidane crtice, one označavaju, znači, koordinaciju i sarad-

nju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali stavite pokazivač na te isprekidane crtice, a ne na drugo mesto da se vidi šta je, gde imate ... Pošto na samom grafoskopu kada se gleda slika, to se ne vidi jasno.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Ovde, znači, ova neprekidna linija objašnjava, znači, liniju komandovanja i upravljanja, a ova druga ispod, isprekidana strelica, objašnjava, znači i pokazuje liniju koordinacije i saradnje. Znači, imamo, znači, Vrhovni savet odbrane, koji je, znači, vidi se ovde sa ovom neprekidnom strelicom ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možemo li to da vidimo na ekranu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vidi se, znači, evo ga Vrhovni savet odbrane, zatim predsednik Savezne Republike Jugoslavije, pa Generalštab Vojske Jugoslavije. A onda to ide dole prema komandama i jedinicama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je komandni lanac. A prema saveznoj Vladi, znači, ide taj, znači linija koordinacije i saradnje. I od Generalštaba, znači, prema saveznom Ministarstvu odbrane takođe ide linija koordinacije i saradnje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imamo sada šemu komandovanja u ratu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači idemo ... Znači, ovde se pokazuje taj komandni lanac. Znači Vrhovni savet odbrane, predsednik SRJ sa svojim vojnim kabinetom za koga je, znači, vezana gardijska brigada, zatim načelnik Generalštaba sa svojim kabinetom i zamenikom, onda dolaze oni sektori uprave koje smo već videli ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ste već objasnili...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: ... ranije i direktno za načelnika

Generalštaba vezane su, znači, Prva, Druga i Treća armija, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazdušna odbrana, Ratna mornarica i ove tri jedinice manje: 46. zaštitna motorizovana brigada, 72. specijalna brigada i protivteroristički odred "Kobre".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada pokažite, generale, molim vas, pošto je to vrlo bitno za lanac komandovanja, šema nivoa komandovanja Vojskom Jugoslavije koja je na sledećoj ... Znači ovde imamo grupacije, a onda kada se ide na konkretne jedinice, još plus šest nivoa komandovanja.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, znači Vrhovni savet odbrane je, znači, taj najviši, znači najviši nivo komandovanja. Predsednik je predsedavajući Vrhovnog saveta odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ispod kockice "Vrhovni savet odbrane" je ova, ovaj, ova elipsa gde piše "predsednik SRJ", je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sada, za njega je vezan Generalštab, a onda za Generalštab kako idu nivoi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Za Generalštab prvo idu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stavite to na grafoskop, molim vas.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Evo stoji na grafoskopu. Za Generalštab ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne vidi se.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Za Generalštab su vezane, znači, armije. Nivo armija. Znači tri armije, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazdušna odbrana i Ratna mornarica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sledeći nivo, znači, ispod

armija su korpusi ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sledeći nivo su korpusi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa su sledeći nivo brigade ili pukovi ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Imamo sledeći novo, znači, koji je ... Imali smo onu, znači, diviziju jednu. Znači nivo divizije, pa zatim ide nivo brigade, pa nivo bataljona, pa nivo, znači, čete, odnosno baterije, nivo voda i, na kraju, nivo odelenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Da vidimo sada na konkretnom primeru Treće armije u čijem je sastavu Prištinski korpus, u čijem je sastavu vaša brigada. Kako to izgleda? Ja bih samo uzeo ovu šemu organizacione strukture Treće armije, rat, da uštedimo nešto vremena.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, ovo je organizaciona struktura Treće armije u ratu. Komandant, znači, Treće armije i ... A ovo ovde šta se prikazuje, praktično je komanda njegova koja ima štab, štab ... Da li je potrebno da ja govorim šta sve u štabu ima?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne morate to da, idete u detalje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Zatim ima, znači, ova ... U sastavu pored komande štaba ima Odeljenje za informisanje i psihološko propaganda dejstva, Odeljenje bezbednosti, Odeljenje za pravne poslove, Odeljenje za personalne poslove i Organ za pozadinu. A onda su za komandanta direktno vezana, znači, dva korpusa: Niški korpus i Prištinski korpus i vezane su određene jedinice, znači manjeg novoa, direktno za komandu armije. Niški korpus ima ove ovde svoje, znači, brigade i pukove. Da li je potrebno da se oni ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema potrebe. Dajte sad samo Prištinski korpus.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Prištinski korpus ima ovde svoje jedinice, a ovo su, znači, te samostalne jedinice u sastavu Treće armije. Znači sad idemo na Prištinski korpus. Prištinski korpus, koman-

dant ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne morate ove štapske organe. Ispod komandanta direktna veza su brigade.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Direktna veza su brigade. Znači 78. brigada, ovo dole niže su, znači, njezini bataljoni pa neću njih pominjati. Znači samo brigade: 78. brigada, 125. brigada, 549. brigada, 354. brigada, 52. mešovita artiljerijska brigada, 159. artiljerijska brigada PVO, 15. oklopna brigada, 243. mehanizovana brigada i 352. inženjerski puk. I korpus je još imao samostalne bataljone: 52. bataljon za specijalna dejstva, 52. bataljon veze, 52. sanitatski bataljon, 52. bataljon ABHO, 52. dopunski bataljon i 49. pontonirsku četvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I još niže neke sastave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, e sada hajdemo da vidimo kako izgleda, ovde smo videli gde je tačno mesto brigade, kako izgleda sastav vaše 549. motorizovane brigade u ratu, u ratu samo, komandant, pa onda dalje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. To je, znači, moja 549. motorizovana brigada. Ovde sam ja, znači, komandant. Imam, znači, svoj štab, pomoćnika komandanta za moral, organ bezbednosti, organ za pozadinu. Znači direktno su za mene vezani tri motorizovana bataljona, zatim oklopni bataljon, haubički divizion 122 milimetra, mešoviti protivoklopni divizion, laki divizion PVO i inženjerski bataljon. A, znači, prepotčinjene su mi jedinice, baterija, znači, PVO 40 milimetara "Bofors" (Bofors), Vojni odsek Prizren sa svoja dva vojno-teritorijalna odreda, 108. i 68., zatim 354. odred 354. brigade, 55. granični bataljon, Treća četa iz 53. graničnog bataljona, dve samohodne baterije 128 milimetara "Oganj" i jedna baterija 155 milimetara iz korpusne, znači, artiljerijske brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, hvala vam na ovim

objašnjenjima. Samo se sad vratite na ovaj, na ovu šemu nivoa komandovanja Vojskom Jugoslavije koju smo imali prethodno, šema nivoa komandovanja, gde se vidi kako, znači, ide, Vrhovni savet odbrane, predsednik SRJ i Generalštab, nivo armija, nivo korpusa, nivo divizija, brigada, bataljona, četa, baterija, vodova, odeljenja. Dakle, moje pitanje glasi: da li je u bilo komunikacija trenutku ... Ovo je i lanac komandovanja, je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto su ovo nivoi komandovanja. Da li je u bilo kom trenutku narušen lanac komandovanja u toku ovih godinu i po dana o kojoj ste vi svedočili?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nikada lanac komandovanja nije narušen. On je uvek imao svoja tri nivoa komandovanja: strategijski nivo, strategijsko-operativni i taktički nivo. Strategijski nivo je, znači, taj jedan, strategijsko-operativni, on ima nivo armije i nivo korpusa, dok su ostalih šest nivoa taktički nivoi, znači divizija, brigada, bataljon, četa, vod, odeljenje. Uvek je komandovanje išlo, znači, tom linijom, znači lanac komandovanja ka potčinjenim jedinicama, odnosno izveštavanje od potčinjenih ka pretpostavljenima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste u drugom taktičkom nivou komandovanja, je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. To je, znači, taktički nivo i praktično drugi taktički nivo, odmah iza divizije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom da vi imate iznad sebe samo korpus u vašoj konkretnoj situaciji, praktično ste bili u prvom taktičkom nivou komandovanja.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Između nas i korpusa, znači, to je bila direktna veza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste imali i odozgo nadole i odozdo na gore komunikaciju u celom tom lancu komandovanja, da li ste u toku tih komunikacija imali bilo kakvu naredbu ili opet od vaših potčinjenih komandi, neki izveštaj, kad govorimo o

ovom pravcu odozdo pa nagore, izveštaj o nekoj naredbi ili bilo kakvom, bilo kakvoj odluci koja se može povezati sa nekim ratnim zločinom?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne. Apsolutno ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Sada da krenemo u nekoliko, još, pitanja. Recite, vi ste sada ovde objasnili sve pokrete jedinica, tačno šta ste radili za sve ovo vreme. Kakav je bio odnos pripadnika Vojske Jugoslavije prema civilima Albancima?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, globalno se taj odnos može ceniti kao korektan i profesionalan, sa izuzetkom pojedinačnih slučajeva o kojima smo govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ti pojedinačni slučajevi o kojima smo govorili, za koji god ste znali, da li je on u skladu sa zakonom sankcionisan?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Bez obzira na koji smo način, znači, došli do saznanja, da li linijom komandovanja, linijom bezbednosti ili preko drugih državnih organa, svaki takav slučaj je, upravo zbog morala jedinice i zbog njezine borbene gotovosti, u najkraćem mogućem vremenu sankcionisan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, rekli ste da je odnos pripadnika vojske prema civilima Albancima bio profesionalan. Da li to može da se smatra korektan ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Korektan, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... po onome što kažete. Da li možemo nešto da vidimo o tome iz vašeg DVD snimka koji ovde imamo na sledećem broju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja ... Ima ... Pošto ima dosta tih snimaka, znači, neke stvari smo već videli. Videli smo, znači, vojska kako sa svim drugim državnim organima i sa civilima rešava određene probleme bombardovanja. A imamo, znači, imamo još tih snimaka.

Ima snimaka iz okoline Đakovice, koliko ja znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima iz Đakovice, imamo jedan DVD snimak gde je napravljen razgovor sa nekim Albancima. To je sledeći.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: A da, to ima iz okoline ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To smo videli.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: ... Prizrena, iz Prizrenskog Hasa (Hasi i Prizrenit) ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovo iz Koriše, 14. maj, to smo videli, je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To smo videli, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sledeći, molim vas. To smo gledali juče ...

(Video snimak)

Albanac I: Ipak ovo je moja država, ovde sam se rodio, ovde živim.

novinar: Šta biste im poručili?

Albanac I: Pa poručili dalje ruke od države Jugoslavije, Srbije, srpskog naroda. Da nas puste na miru da živimo, da radimo.

novinar: Kako se zovete?

Albanac I: Kamer Arifaj (Kamer Arifaj).

novinar: Dobar dan. Vidimo da vredno radite.

Albanac II: Pa evo, radi se, sad je prolećno vreme, pa da vidimo nešto da se radi ovde, i tako.

novinar: Došli smo zbog informacije koju smo sinoć čuli na stranim medijima da je vaše selo razrušeno.

Albanac II: Kao što vidite, svi smo po kućama. Ovde lokalno obezbeđenje radi. Dobro sarađujemo sa njima. Nismo imali nikakvih problema, a za sve te informacije, ti koji dižu te informacije, bolje da gledaju neka druga posla nego nas ovde, jer mi imamo svoja posla i imamo svoju policiju i sve je u najboljem redu. Sve je OK.

novinar: Takođe na medijima se čuje da Albance na Kosovu neko maltretira, iseljava. Kakav je vaš komentar na to?

Albanac II: Pa znate šta, ja jesam Albanac po nacionalnosti, ali dalje ne vidim. Ja samo vidim ovde u ovom selu, da vidim, evo kao što i sami vidite, radimo. Niko nas niti maltretira, niti juri, niti nas ... Naprotiv, jedino što imamo pomoć od njih. Znači brane nas da neko ne upadne, da nas ovde ... Izazove neki problem i tako.

novinar: Čujemo dejstvuju avioni agresora. Šta biste vi poručili onima koji nas svakodnevno bombarduju?

Albanac II: Da prestanu. Dosta je ovoga. Nije ovo vredno ni njima, a ni nama.

novinar: Pre neki dan je bombardovana kolona izbeglica koja se vraćala kućama.

Albanac II: Da, čuli smo, tu blizu. Nije dobro. Šta da vam kažem, žalosno je, bez obzira i oni su ljudi i od krvi i mesa, bio on Srbin, bio Albanac, nikome to nije dobro. Ne donosi to nikome dobro. Ja sam protiv toga.

novinar: Kako se zovete.

Albanac II: Arifaj Imer (Arifaj Imer).

Albanac III: Onu Jugoslaviju što ja pamtim, ja sam star čovek, od 1920. godina, nikakvi muku od srpski narod u državu Jugoslaviju nismo imali. E ko je to nam radio da dođemo do toga, oni što su na šume, oni znaju. Mi smo bili rad, država nije dirala, su dali školu, su dali prava. Ja sam Šiptar i glasam za Šiptara, jer sam sam Šiptar, ali da ti kažem pravo, od nikog ... Od celi svet ko je prelazio, Prvi svetski rat po ovu državu, kako mene priča majka i moj otac, nijedan država nije bila bolja za ovaj narod, no Jugoslavija. I za školu, i za poljoprivredu i za bratstvo i jedinstvo i za sve. E čuo sam pre godinu dana da je počeo se zvati UČK, ja nisam to čuo u 80 mojih godina, nisam znao ni nisam čuo šta je UČK već, evo, godinu dana. I neki sa brkama, ne znam kako se zvaše, mudžahedin, a ja to nisam ni od oca ni od majka čuo šta je mudžahedin. Šta će ovde mudžahedin? Mene su pisali pisma, kaže: "Ti da bežiš odavde ili ćemo da te ispečemo". Zašto da me ispečeš? Sve ovaj narod što su 200 kuća ovde i ja pamtim na 13 kuća ovaj selo, 13 kuća. E ja nisam znao drugu državu

nego Jugoslaviju. Mudžahedin, ja nisam znao šta je to. Šta će mi ovde mudžahedin, šta će mi mene ovde UČK? Zašto da ja napustim moje zemlje i moja kuće? Ja ne znam kome da kažem brat, je li oca, već državu. Država je moja Jugoslavija. Ovde sam rodio, ovde ću da umrem i to nadam za ljudi, Šiptara, niko nije bolji, niko neće biti bolji no Jugoslavija. Ja pamtim, 80 mojih godina, da nijedan nije bio pismen da piše svoje ime. Srbija nam je dala školu, sam naučio školu, oni su bili školovani i pri tome su ljudi, nama otvorili oči sa poljoprivredom, sa putom, sa školom, sa sve. A šta bi sada ovaj UČK, Bog i ono zna, ja ne znam.

novinar: *Dobro. A sad recite kako se zovete?*

Albanac III: *Mus Ibraj (Mus Ibraj).*

(Kraj video snimka)

SVEDOK DELIĆ: Ovo je jedno drugo selo. To je selo Zjum (Zym) blizu Prizrena ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je iz maja 1999. godine.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. To je, znači, ovaj Prizrenski Has. Selo Zjum je ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, da pogledamo i ovo

(Video snimak)

Albanac IV: *Ovde smo svi dobro, živi, ovde je i milicija. Nemamo problema nikakvih.*

novinar: *Danas ste dobili neku pomoć?*

Albanac IV: *Da, dobili smo pomoć, brašno, šećera, soli. Zasada, toliko. Dobro, dovoljno. Dobro ide, zasada. Videćemo.*

novinar: *Evo vidimo da avioni, dok mi vodimo ovaj razgovor, lete iznad sela. Da li se meštani plaše, s obzirom da ste vi doktor, da li dolaze kod vas?*

Albanac IV: *Pa plaše se, plaše se, šta ćeš, to je naša sudbina.*

novinar: A kako vi reagujete na ovo svakodnevno bombardovanje?

Albanac IV: Pa, trudimo se da smirimo decu, narod, bolesni ljudi, starce, ide pomalo.

novinar: A šta biste poručili ovima koji nas bombarduju?

Albanac IV: Pa, ako biće bombardovanja, u toku bombardovanja da se sklone u podrum ili gde može da se sklone.

novinar: A ovima koji nas bombarduju?

Albanac IV: Šta imam da mislim na njih? Sve zlo.

novinar: Samo recite vaše ime i prezime?

Albanac IV: Doktor Ljulzim Moljzeraj (Lulzim Molzeraj) iz Zjuma.

Albanac V: ... plašimo, bogami. Ne možemo da spavamo ni danju ni noću. To je samo najveći haos ovaj što gađaju, što puca. Ne možemo više ovako ni da živimo.

novinar: Oni bombarduju i albanska sela?

Albanac V: Bombarduju sve redom.

novinar: Šta biste im poručili?

Albanac V: Poručili bi im da prestanu sa tim bombardovanjem, da živimo kao što smo živeli i pre, sve nacije koje su živele na Kosovu.

novinar: A da li vas je vojska ili policija ... Vojska Jugoslavije ili policija, da li ste od njih doživeli neka maltretiranja?

Albanac V: Pa nismo, nismo imali nikad sa Vojskom Jugoslavije maltretiranja, ništa nismo imali. Uvek smo bili dobro i dobro smo stajali.

novinar: Vi ćete i dalje ostati da živite ovde?

Albanac V: Mi ćemo ostati dokle god nas ne bude bombardovao Bog od gore ...

novinar: Vaše ime i prezime?

Albanac V: Lekaj (Lekaj).

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste pomenuli generale i selo Osek, Đakovica, iz maja. To se isto nalazi u sledećem video klipu. Inače, to su tabulatori 629, 479 i ovaj što je sada bio ... Samo da vidimo još ovaj poslednji i da idemo dalje sa još nekoliko pitanja na

samom kraju.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja mislim ovaj ...

TUŽILAC NAJS: Časni sude ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Gospodin Najs je ustao.

TUŽILAC NAJS: Ovde se postavlja pitanje prihvatljivosti ovakve vrste materijala. Videli smo mnogo izjava. Ima mnogo izjava i filmova o sukobu u Jugoslaviji. I mi smo se koristili serijom "Smrt Jugoslavije" (The Death of Yugoslavia), samo nekim insertima. Do sada su, uprkos našim prigovorima, neki takvi filmovi uvršteni, međutim tada su oni bili direktno povezani sa svedokom, na primer Lituči (Barry Lituchy) je rekao da je on snimao razgovore, Andrić je bio prisutan kada su ljudi intervjuisani i tako dalje. Nisam siguran da je ovaj svedok obezbedio bilo kakav uverljiv razlog zbog kog bi Pretresno veće trebalo da odstupi od svoje dosadašnje prakse i prihvatiti ovakvu vrstu materijala, ali to je, svakako stvar Pretresnog veća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, ovde imamo ...

SUDIJA ROBINSON: Pitaću svedoka. Generale, recite nam koji je izvor ovog filma koji smo upravo videli.

SVEDOK DELIĆ: To je, znači, izvor je državna televizija. Znači Radio-televizija Srbije, studio Prizren. Urednik toga studija, znači Boris Ugrinović, a snimatelj, već sam juče, ovaj, napomenuo ko je bio. Snimatelj Šanjević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde imamo prilog koji je direktno vezan za vojsku, koji glasi "Albanci, Turci i Romi u jedinicama ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, morate da sačekate dok Pretresno veće ne razmotri ovo pitanje.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Prihvaćemo video snimak. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prilog "Albanci, Turci i Romi u jedinicama Vojske Jugoslavije aprila 1999. godine". Molim da se pusti.

(Video snimak)

Albanac dobrovoljac I: Avni Aljiljaj (Avni Alilaj). Radim na stadionu. Dobrovoljac sam u Vojsci Jugoslavije. Svi smo živi i zdravi i radimo bez ikakvih problema. Niko nam ne smeta. Ne znam šta bih drugo rekao? Imamo sve uslove za normalan život.

Albanac dobrovoljac II: Ja sam iz Vrbnice. Niko nas ne zlostavlja. Sve je u redu. Sve je mirno. Ja sam dobrovoljac. Radim kao dobrovoljac u Vojsci Jugoslavije.

Predsednik Reformske partije Albanaca: Zovem se Mir Bezi (Mir Bezi) i predsednik sam Reformske partije Albanaca. Došli smo ovde da vidimo naše dobrovoljce koji rade za vojsku dobrovoljno i među njima sam i ja koji sam se prijavio dobrovoljno i došao sam da vidim moje članove kako rade. Ne žale se. Dobro im je i molimo Boga da još više bude naša stranka uključena u rad vojske i ove države.

Predstavnik Reformske partije Albanaca: Predstavnik sam albanske demokratske Reformske partije Albanaca i došao sam da obiđemo naše članove i albansku populaciju, odnosno članove albanske nacionalne zajednice koji se nalaze na ispomoći, odnosno na radu u Vojsci Jugoslavije. Moram da kažem ... Prvi put, a prvenstveno da se zahvalim Vojsci Jugoslavije što su nam omogućili da vidimo albansku populaciju koja se dobrovoljno prijavila za rad u vojsci, odnosno u njihovim jedinicama. Mi ćemo se i dalje boriti, odnosno truditi da našim učešćem doprinesemo Jugoslaviji, kao našoj državi, da zajednički odbranimo našu zemlju od agresora i stojimo na raspolaganju

i vojsci i državi. Naše aktivnosti su i dalje stacionirane ka pomoći narodu, isključivo svim našim nacionalnim zajednicama, ali pokušaćemo, na neki način i sad dobrovoljno aktivirati naše ljudstvo dobrovoljnim davanjem krvi kao i delenjem humanitarne pomoći.

Albanac dobrovoljac III: ... inače radim u fabrici u Suvoj Reci i kao fudbaler kluba "Metohija". Hteo bih da kažem da informacije koje se čuju o nama nisu tačne. Mi ovde vrlo dobro saradujemo sa Vojskom Jugoslavije, zdravstveno smo dobro. Sa hranom smo isti sa njima. Hteo bih da kažem da naši ne brinu uopšte o nama, da smo svi dobro, zdravi i živi.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' imamo još jedan prilog, generale?

SUDIJA ROBINSON: Ako imate još jedan, mislim da sa njim trebamo da sačekamo posle pauze. Gospodine Miloševiću, da li je ovo sada kraj vašeg glavnog ispitivanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, ja ću da postavim samo još nekoliko pitanja vezanih za, vezanih za neke tačke optužnice. Samo nekoliko pitanja još imam.

SUDIJA ROBINSON: Ali zapamtite, ne sme da bude sugestivnih pitanja. Ne želim opet vašu uobičajenu taktiku, da postavljate pitanja u odnosu na optužnicu, pitanja o kojima treba da raspravlja samo Pretresno veće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne mogu, gospodine Robinson, da potcenjujem svedoka tako da mu postavljam sugestivna pitanja. Ako, ako se vama nešto čini sugestivno, onda je to, zaista, nenamerno.

SUDIJA ROBINSON: Mnoga od pitanja koja vi postavljate su, po mom mišljenju, provokativno sugestivna. Idemo sada na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Videli smo na ovom poslednjem video snimku Albance, Rome, Turke u redovima Vojske Jugoslavije. Recite mi samo kratko, da li ste vi u jedinicama kojima ste vi komandovali, imali Albance, Rome, Turke i druge nacionalnosti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, sasvim normalno. Pripadnici svih nacionalnih zajednica bili su u jedinici. Što se tiče Albanaca, znači, u borbenim jedinicama bili su prvenstveno Albanci koji su bili sa teritorije, da kažem, Srbije cele i južne Srbije, znači opština Bujanovac, Preševo. Najveći broj Albanaca sa Kosova, znači, nije bio u jedinicama redovne vojske. Ovo šta smo videli, to su, znači, bili drugi ljudi koji su bili u vojno-teritorijalnoj jedinici, jer su svi Albanci, kao i svi drugi, da kažem državljani Srbije, bili vojni obveznici i bili su u vojnoj evidenciji. Tako ... Ja sam imao jednu jedinicu, recimo, koja je bila sastavljena čisto od Turaka, znači jedan vod kojim je komandovo takođe komandant, odnosno komandir tog voda je bio major, Turčin. Imao sam, znači, jedinicu od 1.200 ljudi koju su činili muslimani, Goranci, koji su imali, znači, svoje komandante i svoje komandire. Imao sam jednu jedinicu od 200 ljudi u kojoj je od, praktično bio samo jedan Srbin, a komandiri i svi vojnici, odnosno rezervisti su bili Muslimani. To su muslimani iz predela Sredačke župe (Zhupa e Sreckes). Znači, u mojim jedinicama imao sam veliki broj Mađara, znači, Slovaka. Mislim da je negde oko 70 posto da su samo bili Srbi, a ostali su bili pripadnici drugih nacionalnih zajednica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je i otprilike i proporcija srpskog stanovništva u Srbiji. Hvala vam, generale. Dakle, mi smo prešli 1998. i 1999. godinu po događajima koji su se desili. Sad bih vam pročitao šta piše u tački 53 optužnice koja se odnosi na Kosovo.

Pominju se, naravno i druga lica i kaže se: "Počev od 1. januara 1999. godine pa do 20. juna 1999. godine planirao, podsticao, naredio, počinio ili na drugi način pomagao i podržavao hotimičnu i široko rasprostranjenu ili sistematsku kampanju terora i nasilja, uperenu protiv albanskog civilnog stanovništva koje živi na Kosovu u SRJ, koja je sprovedena uz pomoć snaga SRJ i Srbije, koje su preduzele operacije usmerene protiv kosovskih Albanaca sa ciljem da se znatan deo kosovskog albanskog stanovništva protera sa Kosova, u nastojanju da se obezbedi dalja srpska kontrola u pokrajini". Dakle, pročitao sam vam citat iz optužnice. Mi smo u onim nivoima komandovanja locirali i vaš nivo komandovanja. To je prvi taktički nivo od šest taktičkih nivoa. Recite, s obzirom na vaše permanentno prisustvo na Kosovu i vašu dužnost koju ste imali tamo, da li je ovo šta sam vam pročitao ima ... Može da se zasnuje na bilo kojoj činjenici koja je vama poznata ili bi mogla biti poznata?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: S obzirom da sam ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja sam baš i rekao da ovo šta sad upravo radite, da ne radite. Vi ste mu pročitali dva paragrafa optužnice i pitate ga da li je to tačno. Mi ćemo to na kraju da zaključimo i to na osnovu dokaza. Vi ste izveli dokaze preko ovoga svedoka u vezi sa ovim pitanjima i mi ćemo na kraju da odlučimo. Ne možete da tražite od svedoka da iznese svoj zaključak o ovim paragrafima optužnice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne razumem, gospodine Robinson. U ovom paragrafu se kaže da su snage SRJ, a to su snage kojima je komandovao general Delić u zoni svoje odgovornosti, vršile široko rasprostranjenu ili sistematsku kampanju terora i nasilja. Ja mu, jednostavno, postavljam potpuno neutralno pitanje: da li je to tačno?

SUDIJA ROBINSON: Koje pitanje mu postavljate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, citirao sam vam svu tu široko rasprostranjenu kampanju terora i nasilja i cilja zbog koga je to

vršeno. Da li je vama poznato nešto od toga?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Celo vreme sam bio prisutan na toj teritoriji i moja zona odgovornosti je bila vrlo, znači, vrlo široka. Pokrivala je veliku teritoriju. Takvi slučajevi ili, uopšte, ponašanje snaga bezbedosti, tu mislim i na snage Ministarstva unutrašnjih poslova i na snage vojske, nijedno ponašanje i postupanje se ne može podvesti pod tu tačku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. U tački 55 navodi se da su: "Snage SRJ i Srbije na hotimičan način i široko sistematski i rasprostranjen način, silom proterale stotine hiljada kosovskih Albanaca iz njihovih domova širom cele pokrajine Kosovo i raselile ih unutar Kosova tako što su namerno stvarale atmosferu straha i pritiska primenom sile, pretnje silom i delima nasilja". Dakle, generale, da li je vojska proterala Albance, kako se ovde tvrdi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovih dana pokazali smo dosta dokumenata, a sad u najkraćem, znači, da kažem: vojska je štitila celokupno stanovništvo Kosova i Metohije, bez razlike da li su to Srbi ili Albanci. A što se tiče odlaska stanovništva za Albaniju, postoje i drugi izvori koji čak ovde nisu svi ni pomenuti. Ja, takođe, mogu da kažem da je odlazak stanovništva za Albaniju deo jedne šire kampanje protiv naše zemlje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ste vi ikada čuli za neki plan nasilja ili plan proterivanja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja nikad ... Ja sam čuo za, recimo i posedovao sam različite planove, ali su svi oni bili planovi odbrane i zaštite naše zemlje, odnosno dela naše zemlje i dela teritorije Kosova i Metohije gde sam ja bio komandant. Apsolutno nikada, osim slušajući optužbe i optužnicu ovde, znači tokom svedočenja raznih svedoka, nisam čuo za takav plan i takav plan u vojsci, znači i u snagama bezbednosti nikada nije postojao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u tački 56 navodi se da

su: "Širom Kosova snage SRJ i Srbije vodile kampanju uništavanja imovine albanskih civila na Kosovu, tako što su granatirani gradovi i sela, spaljivana i uništavana njihova imovina, to jest kuće za stanovanje, poljoprivredna gazdinstva, privredni objekti, kulturni spomenici, verski objekti i uništavana lična imovina". Molim vas da li je vojska to radila ili snage bezbednosti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Činjenica je da na teritoriji Kosova i Metohije u to vreme, a i posle toga, da ima mnogo oštećenih objekata koji pripadaju, znači, svim nacionalnim zajednicama. Na čitavoj teritoriji Kosova i Metohije vodile su se borbe protiv, znači, terorista i u tim borbama došlo je do oštećenja objekata. Sigurno za jedan broj objekata postoji, znači, da su oštećeni ili uništeni i van borbenih dejstava, ali ti slučajevi su, znači, istraživani, posebno od strane Ministarstva unutrašnjih poslova. Vojska apsolutno nije učestvovala, znači, u nekakvom namernom rušenju objekata ili, znači, stavljanju nekih nepodnošljivih uslova za život stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdi se, takođe, u istoj tački, da su snage Vojske Jugoslavije pratile grupe proteranih kosovskih Albanaca do granicem da su time hteli da ih drže pod kontrolom, kretanje proteranih kosovskih Albanaca, "da su dolazili pešice i u kolonama od po nekoliko hiljada lica ili na traktorima, kamionima i prikolicama, kao i vozovima, autobusima ili kamionima koje su organizovale i obezbedile snage SRJ i Srbije, u svrhe njihovog protrivanja." Šta je istina u vezi s tim, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U nekoliko navrata sam rekao, znači, u mojoj zoni, znači, stanovništvo je izazilo prema teritoriji Republike Albanije na dva prelaza, ali prvenstveno preko prelaza Vrbnica. Znači, ja nikako ne mogu da razumem da to što sam pružao pomoć albanskom stanovništvu da ne bude imalo gubitaka u minskim poljima, da se to smatra praćenjem. Moji vojnici su svojim telima štitili, znači, put i minska polja da stanovnici ... Nisu dozvoljavali da stanovnici uđu u ta minska polja, jer bi bilo, znači, velikih gubitaka. Ili ako sam nekada, znači, pomogao starim ljudima, ženama i deci, znači koji su ostajali i stajali iznemogli pored puta, da se to sad sma-

tra, da sam ja, znači, ovaj, koristio vozila i tim vozilima, znači, vršio etničko čišćenje. Ja sam uradio što bi uradio, smatram, svaki normalni čovek. Nisam dozvolio, znači, da se žena i deca muče, da ostaju pored puta. Tamo gde sam bio u prilici, pružio lekarsku pomoć, naredio da se pruži lekarska pomoć ili da se, znači, starci, žene i deca, znači, prevezu tamo gde hoće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, tačka 60 govori o nastojanjima snagama SRJ i Srbije "da odvрати proterane kosovske Albanace od povratka svojim domovima, tako što su harale i pljačkale i uništavale ličnu imovinu i privredne objekte kosovskih Albanaca uz pomoć masovnih racija, pretnji silom i nasiljem tako što su vlasti na graničnim prelazima krale vozila i drugu imovinu Albanaca koje su deportovali iz pokrajine". Da li vam je poznato nešto od toga, pošto se to kaže da su radile snage SRJ i Srbije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači ovo deportovali, to, to je termin, znači, koji svakako ne odgovara. Mi smo i danas prošli kroz dokumente ... Za pojedinačne slučajeve krađe tih vozila ili pojedinačne slučajeve oduzimanja lične imovine, znači, one koji su se desili u mojoj zoni, nijedan slučaj nije se desio da sam ja za njega saznao, a da istoga momenta, znači, nisam reagovao. Tako zaključujem, pošto je moja ... Najveći broj stanovnika je izašao preko moje zone. Niko mi ne može pokazati i jednoga stanovnika da od ulaska u moju zonu, da je poginulo i jedno jedino lice koje je napuštalo našu državnu teritoriju. Samo sam objasnio jedan slučaj nediscipline izlaska iz kolone i nailaska na mine. Znači, svo stanovništvo koje je ušlo u moju zonu je sačuvano i živo i zdravo napustilo moju zonu, a pojedinačni slučajevi, rekao sam, nisam ovde rekao broj, nisam prebrojao koliko ih ima, znači reagovanja su bila na svaki pojedinačni slučaj. Rekao sam, tu se pominje, znači, dokumentacija. I sam sam bio iznenađen kad sam to video i po mojim saznanjima, to je bilo samo na tom mestu. Na drugom prelazu koji je u mojoj zoni, to se nije dešavalo, a rekao sam da prelazi nisu bili pod mojom kontrolom. Tada kada sam to uočio, bio sam sa ovom televizijskom ekipom iz inostranstva, jer su želeli da dođu na granicu, ali po tom saznanju i

po konsultaciji, odnosno po obaveštavanju načelnika sekretarijata Ministarstva unutrašnjih poslova, ta aktivnost se više nije dešavala. Mislim da se to nije dešavalo ni na drugom, pogotovo sa izbeglicama koje su prelazile u Crnu Goru ili koje su prelazile u Makedoniju, mada tamo, znači, nisam bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Mislim, sve se to dešavalo samo na tom jednom mestu i da je to bila, znači, samovolja pojedinaca, jedne grupe ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, upravo ste rekli da granice nisu bile pod vašom kontrolom. Da li je moguće da je do tih incidenata dolazilo, a da vi niste znali za to?

SVEDOK DELIĆ: Znači, pod mojom kontrolom nije samo granični prelaz. Znači samo granični prelaz. A vi znate, granični prelaz, to je samo oko 50, eto da kažemo, to je 50 metara državne granice gde se nalaze objekti carine i gde se nalazi pogranična policija. To je samo put. Sve, znači, ostalo je bilo pod mojom kontrolom. U mojoj zoni su, znači, takva dva prelaza. Jedan je Vrbnica, jedan je Čafa Prushit (Qafa e Prushit).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste rekli da ste o tom svom zapažanju obavestili načelnika SUP-a. Juče ste o tome govorili, rekli da je on bio iznenađen i da je to sprečio.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to šta sam ja video, znači, bilo je vrlo ružno. Znači i ja sam bio iznenađen, jer, jednostavno, znam da tako nekakvo naređenje nije postojalo i da to šta je urađeno, znači, sa tim registarskim tablicama, njih sam video, dokumenta nisam video, da je to nešto, znači, vrlo ružno i znao sam istog momenta da to nanosi, znači, veliku štetu našoj zemlji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ste vi kao oficir Vojske Jugoslavije za sve ovo vreme dok ste bili tamo komandant, ikad dobili naređenje da se deportuju kosovski Albanci sa bilo kog dela Kosova?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno nikada nisam dobio takvo naređenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste ikada dobili neki izveštaj ili plan o tome?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Bilo je znači, dobijao sam, da kažem, naređenje od komande korpusa, a neka naređenja smo videli i juče, da u svojoj zoni pronađem adekvatna mesta na koja bi se, u slučaju velikih borbi, od državne, od same državne granice moglo grupisati stanovništvo i koje bi to zone bile, znači, bezbedne da se po onim pravilima i principima Ujedinjenih nacija obeleže i da o tome izvestim, znači, komandu korpusa, koje zone u svojoj, koje rejone u svojoj i koja sela u svojoj zoni predlažem u kojima bi moglo biti zaštićeno civilno stanovništvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi, kao oficir, imali saznanja šta se konkretno događa na terenu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam neprekidno bio na terenu, moja jedinica je pokrivala zonu od nekih 150 kilometra državne granice. Moji komandanti su bili na svojim mestima. Svakog drugog dana moji komandanti su imali referisanje i, osim komandanta Drugog bataljona koji je bio u rejonu Đakovice, znači koji je dolazio samo povremeno, oni su dolazili svaki drugi dan na referisanje i prijem zadataka, a svakodnevno su me izveštavali, znači, o događajima u svojoj zoni, odnosno u rejonima gde su se nalazili i o drugim događajima na teritoriji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste imali, znači, izveštaje od vaših komandanata. Da li su vaši nadređeni svakodnevno imali informacije o događajima sa terena, od vas?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Oni su imali, da kažem, svakodnevnu

informaciju, ali sam već rekao nešto što se, što jednostavno ljudi tu činjenicu ne uzimaju u obzir. Evo, ovde ste videli ova snimanja, snima se nešto, a avioni su neprekidno u vazduhu, 78 dana i noći su avioni u vazduhu i uništeni su svi komunikacijski centri vojske, svi civilni komunikacijski centri su uništeni. Ne postoje ni civilne veze na teritoriji Kosova i Metohije, tako da moja komunikacija sa pretpostavljenom komandom svodi se na to da pošaljem, znači, izveštaj pismeni u toku dana i to kad komanda može da ga primi, pošto je i ona bila, znači, svi su i njezini centri, znači, resursi bili pogođeni ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: .. i da se čujem, znači, nekim od sredstava veze u vrlo kratkom vremenu, pošto su to sredstva veze velike izlazne snage i odmah se registruju u etru od strane aviona za elektronsko izviđanje NATO-a. Ali veza je postojala, znači. I, upravo zbog toga što je bio problem sa vezom, moji pretpostavljeni, komandant, načelnik štaba koji je inače bio u Đakovici, je koristio svaku priliku da dođe o običe moju jedinicu i da mi izda neposredno zadatke. Prosečno, da kažem, da je svaki četvrti dan, slobodno mogu da kažem svaki četvrti dan ili peti dan, komandant je dolazio, znači, u moju zonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Samo kratko, kakav je bio odnos Vojske Jugoslavije i MUP-a?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To su dva državna organa. Odnosi su korektni. Sarađuje se. Znači, oni imaju svoje nadležnosti, mi imamo svoje nadležnosti. Došlo je 1998. godine i 1999. godine, pošto je to borba protiv terorizma, znači, da smo imali i neke, da kažem, iste nadležnosti. I ja u svom sastavu, takođe, imam i jedinice vojne policije koje imaju sve nadležnosti kao što imaju i jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova, ali prema pripadnicima vojske. Mogu da ocenim da je ta saradnja, znači uvek bila onakva kakva mora da bude između državnih organa, profesionalna i korektna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, generale. Šta

možete da kažete o “zajedničkoj komandi” koja se više puta ovde pominjala? Da li je ona bila u lancu komandovanja ili ne i ko je vama komandovao: zajednička komanda ili neko drugi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Čuo sam za termin “zajednička komanda”, mada mnogo ... Čak sam i primao neka naređenja o kojima tad, znači, o tom nazivu “zajednička komanda”, nisam pridavao značaj, jer sam uvek naređenja dobijao redovno od svoje pretpostavljene komande, znači komande Prištinskog korpusa. Čuo sam, u stvari, to je bilo javno, to je svakodnevno bilo na televiziji, da jedna grupa političara, državnih funkcionera iz republičke i savezne Vlade boravi na teritoriji Kosova i Metohije, da se u Prištini nalazi i Štab MUP-a za suzbijanje terorizma, tamo gde se nalazila i komanda Prištinskog korpusa, da je tu sigurno bilo međusobnih sastanaka, ali što se tiče ove grupe političara, oni su tu bili prvenstveno da prate odvijanje političko-bezbednosne situacije na teritoriji Kosova, da sarađuju, znači, sa diplomatskim, humanitarnim i drugim organizacijama koje su svakodnevno bile prisutne, verovatno da vode i određene razgovore i pregovore sa Albancima, da, znači, koordiniraju sa MUP-om i vojskom i da se interesuju o bezbednosnom stanju, znači, na teritoriji Kosova i Metohije. Za mene zajednička komanda, znači, ja znam da zajednička komanda nikakva nije postojala. Meni je komandovao samo moj komandant, znači komandant Prištinskog korpusa, to je 1998. godine bio general Pavković, a 1999. godine, u toku rata, general Lazarević. Povremeno sam, znači, primao, ali vrlo dosta retko i naređenja od načelnika štaba Prištinskog korpusa. To su samo dva čoveka koji su imali pravo da mi komanduju i samo njihova naređenja bih izvršio. Ostalo ... Mogao je, normalno i komandant armije da mi nešto naredi ili njegov načelnik štaba ili drugi ljudi iz onoga lanca komandovanja, ali to se u praksi nikada nije desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se pominje zajednički zločinački poduhvat, kao izraz koji ste čuli, nadam se više puta. Recite, generale, sasvim kratko, kakav smo mi imali poduhvat na Kosovu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Na Kosovu smo imali, znači, borbu protiv terorizma i to protiv terorizma koji je imao, znači, podršku van naše zemlje i zbog toga taj terorizam nije mogao da bude suzbijen na način kako se to radi u svakoj zemlji. Mi smo, znači, na Kosovu imali borbu protiv terorizma, a nikakvu znači ... Taj termin "zločinački poduhvat" ja ne prihvatam, jer i ja bih, onda, bio, znači, u tome zločinačkom poduhvatu, pošto je, pogotovo na Kosovu i Metohiji, moja zona toliko velika. A ja znam šta sam radio i znam šta je radila moja jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Na kraju molim vas da mi kažete pošto to ... Jednostavno nemam, nemam jasnu predstavu da li su vas iz kancelarije gospodina Najsa zvali da budete njihov ekspert za događaje na Kosovu? Vi ste pominjali da ste imali više kontakata ili u kom smislu su vas zvali?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije kancelarija gospodina Najsa, to je kancelarija glavnog tužioca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to je isto.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Dobro. To je gospođa Karla del Ponte (Carla Del Ponte) preko svojih, znači, timova koji se nalaze u Beogradu i dve i po godine sam, znači, dosta intenzivno radio na tome. Gotovo oko 3.000 časova na prikupljanju dokumentacije koju je od mene tražilo Tužilaštvo. To gospodin Najs pokušava nekako da omalovaži, što mislim da nije u redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Ja još samo jedno pitanje za koje bih hteo da prokomentarišete. Ono je sasvim konkretno. U toku glavnog ispitivanja dobio sam i ja i vi ovu kartu koja je bila vezana za svedočenje Ešdauna (Paddy Ashdown), sa koje je obeležena tačka kao da je on stajao na samoj granici, na graničnoj crti između Jugoslavije i Albanije, šta se s nje vidi, pa pošto su moji saradnici zamolili, gledajući od te tačke koja je teorijski najpovoljnija pozicija, iako on kaže da je bio kod sela Gegaj (Gegaj), a ne na toj tački, tražio od Vojno-geografskog instituta da obeleži ... Da li

možete da pogledate ovo što smo dobili od Vojno-geografskog instituta? To je sa karte razmere 1:50.000. Možete i da stavite na grafoskop i uz taj komentar, ja ću završiti sa svojim glavnim ispitivanjem. Molim vas, to učinite veoma kratko.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam, kako je to tražilo i Pretresno veće i gospodin Najš, s obzirom da sam i predavao topografiju, na jednoj karti gospodina Najša uradio to u onom jednom kratkom vremenu, ali sam imao ...

TUŽILAC NAJŠ: Samo trenutak. Ne znam kakva je to karta. To nije karta koju je imao svedok. To nije karta koju je ovaj svedok dao gospođi Diklić (Diklich). Karta koju je ovaj svedok dao gospođi Diklić je jedna druga karta, evo ova ovde. Meni se baš ne čini na prvi pogled da su to iste karte. Dakle ne znam šta je ta karta.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kakvu ste to kartu sada dali svedoku? Šta je to na grafoskopu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na grafoskopu je potpuno ista karta, naravno, ne ona gospodina Najša, ali pretpostavljam da geografske karte se ni u čemu ne razlikuju. Moji saradnici su tražili da im stručnjaci Vojno-geografskog instituta obeleže tačno i išrafiraju šta se može videti sa te tačke koju je gospodin Najš ucrtao u ovu kartu iz koje se čak ... Koja je najpovoljnija tačka, ispada da je stajao na samoj granici, na graničnoj crti, Ešdaun, kad je ovo gledao. U Vojno-geografskom institutu su to uradili sasvim precizno. Dakle preciznije nego što to može svedok da uradi. Ja sam hteo da ga zamolim samo da to prokomentariše.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Može da se pokaže posle toga karta koju sam ja uradio, mada sam imao velike probleme, jer karta koja mi je data je, znači, nepoznatog razmera, tako da sam ja sam morao da određujem razmer i nisam imao gotovo nikavih tehničkih uslova. Ali to šta sam ja uradio je približno ovome šta su uradili stručnjaci ovoga instituta, koji je, inače, star 155 godina.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, koje pitanje postavljate svedoku u vezi s ovom kartom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Postavljam pitanje s obzirom da je svedok osporio svedočenje Ešdauna, da samo kaže da li je se, dakle, moglo da sve ono vidi o čemu je govorio Ešdaun.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Karta potvrđuje ono šta sam onda rekao. Gospodin Ešdaun je mogao da vidi, znači, samo ovo prvo selo, prvo selo koje se nalazi neposredno, znači, uz graničnu karaulu Morina (Morine) i tu dolinu, znači, gde se nalaze različite ...

SUDIJA ROBINSON: Molim vas da to pokažete na grafoskopu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ako je ovde tačka gde se nalazio gospodin Ešdaun ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je, pretpostavimo, najpovoljnija tačka, jer je to sama crta granična, iako ja sumnjam da je bio na graničnoj crti, ali gospodin Najš je uzeo najpovoljniju varijantu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam malo ... Znači, u onome šta sam ja radio po zahtevu gospodina Najša, možda par stotina metara sam pomerio, ovaj, tu tačku, ali ja sam imao takvu kartu. Ovo je karta mnogo preciznija. Znači, sa ove tačke vidi se, znači, ovde, neka, znači, tri, četiri kilometra i to je samo jedno selo. To je, znači, samo jedno selo sa svojim zaseocima. Ja sam tamo bio često i to su, znači, grupe kuća u kojima žive pojedine porodice. Znači, samo se to selo vidi. Ova druga sela, kao što se vidi dole, Ponoševac (Ponoshec) i ostalo, se ne vide. Ovde ima mnogo dolina. Znači, ove šrafirane površine pokazuju šta se vidi. To su, recimo, kose koje po svojoj nadmorskoj visini, znači, nadvišuju ove doline. Znači, ovo što je šrafirano se vidi. Ovo šta nije šrafirano, to su, znači, doline ovih potoka i one se, znači, ne mogu videti sa ove tačke.

SUDIJA ROBINSON: Generale, šta to sprečava da se te doline vide?

SVEDOK DELIĆ: Pa, znači, svaka tačka ima svoju, što mi kažemo, "apsolutnu visinu". Znači razlika u nadmorskim visinama tačaka. Znači, vi ako ispred sebe imate ... Znači nalazite se na jednoj tački i imate tačku koja je niža od tačke na kojoj se vi nalazite, može da bude čak i znatno niža ili je, znači, vaše visine, ona sprečava, znači, da vi vidite sve to što se nalazi iza te tačke. Mada vi možete imati osećaj da ono šta vi vidite, ono je neprekidno, ali u vašem vidnom polju, znači, nisu doline, znači doline i sve ono šta je iza tih prirodnih prepreka.

SUDIJA ROBINSON: Pokažite nam to na karti. Ja nisam kartograf. Pokažite nam one tačke koje su toliko visoke da sprečavaju da se vide ova sela za koja ste rekli da se nisu videla?

SUDIJA KVON: Generale, samo trenutak, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu li da odgovorim na vaše pitanje šta sprečava? Sprečava činjenica da niko ne vidi kroz brdo, da niko ne vidi kroz planinu. Dakle, ovde su išrafirana područja koja su se mogla videti sa tog mesta. Područja koja se nalaze iza tih brda u dolinama, ne mogu se videti s tog mesta.

SVEDOK DELIĆ: Ovde je objekat, znači, Škoza (Shkoze). On apsolutno onemogućava, znači, da se bilo šta na ovome pravcu dalje vidi. Ovde se, takođe, nalazi objekat, jer ovo je crno-bela kopija, pa ja to ne mogu da pročitam, objekat koji po svojoj nadmorskoj visini nadvišava ovu tačku i ograničava da se na ovome pravcu može nešto videti. Znači, ovo šta je, ograničeno je vidno polje. Ovde se iznad Ponoševca nalazi objekat "Plajnik". On je, znam to sa ove karte koju sam radio za gospodina Najsa, nadmorske visine 570, čini mi se i jedan metar, a sve ovo dole ispod njega je niže i sve to ne može da se vidi do ovoga sledećeg objekta, sledeće linije.

SUDIJA KVON: Generale, možete li da pokažete tačku gde se nalazi

Junik (Junik) na ovoj karti?

SVEDOK DELIĆ: A Junik je apsolutno nemoguće da se vidi, jer, evo ovde ... Znači, on se nalazi, ako je ovo Ponoševac, on se nalazi na ovom pravcu, on se nalazi na ovom pravcu i on je apsolutno iza ovoga brda. Ne postoje nikakvi ...

SUDIJA KVON: Može li ovde da se vidi Morina?

SVEDOK DELIĆ: Ne može se videti ni Batuša (Batushe) ... Evo vidite ovde, Morina, znači ona je zaklonjena. Ne vidi se. Molić (Mulliq) se ne vidi. Batuša se ne vidi i sledeće selo je Junik. Junik je, apsolutno, selo koje se nalazi između dva brda i Junik se može videti ako ste neposredno, znači, na brdu koje se nalazi iznad njega. Znači Junik je u jednoj, potpuno u jednoj uvali.

SUDIJA BONOMI: Jeste li videli snimak pogleda koji je on tada imao?

SVEDOK DELIĆ: Kako mislite snimak?

SUDIJA BONOMI: To je video snimak.

TUŽILAC NAJS: Ne, ne. To je jedan drugi incident.

SUDIJA BONOMI: A, u redu. Izvinjavam se.

TUŽILAC NAJS: Mogu li da dobijem kopiju ove karte?

SUDIJA ROBINSON: Da, molim da se Tužilaštvu da kopija karte.

SVEDOK DELIĆ: Ako je potrebno da se pokaže i karta koju sam ja radio ovde, znači, bez materijala

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Generale, molim vas, to će verovatno gospodin Najs u svom unakrsnom ispitivanju. Ja neću da gubim

vreme na to. Hvala vam, generale. Nemam više pitanja. Ja sam završio glavno ispitivanje, gospodine Robinson. Sad će vas pitati druga strana. Izvinjavam se, izvinjavam se. Gospodine Robinson, ovaj video klip koji je bio, to je 21., takođe pretpostavljam da ste razumeli moj zahtev da se potpuno uvede. I drugo, tabulator 288 treba da sadrži još jedan dokument koji se odnosi na misiju KVM-a. On je greškom ispaio i iz mog seta dokumenata i iz vašeg seta dokumenata. Ja ga imam ovde i 288 i 288A, što će reći i srpski i engleski tekst, pa molim da se to uvede.

TUŽILAC NAJS: 21. koji? To je jedna od stvari koje ne razumem, a o kojima govori optuženi. A tabulator za Zjum blizu Prizrena, taj snimak, koji je to tabulator? To nam isto nije jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dakle, video snimci koje sam dao ... Svi, mi možemo da proverimo brojeve, brojeve dokumenata.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Pokušavamo da pronađemo broj tabulatora za video snimak.

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, vi govorite o 629, ovog dodatnog video snimka?

TUŽILAC NAJS: Da, ako je to to. Tabulator 629 je "Albanci, Turci i Romi", oni koji su kopali rovove, 627 je ovo nešto oko Đakovice, ali ništa od toga nije Zjum blizu Prizrena ili Zjum i zato nemamo nikave detalje. To je ovde pušteno, a nije navedeno u indeksu dokaznih predmeta.

SVEDOK DELIĆ: To je, to je tabulator 627, gde se pominje, znači, selo Zjum, Prizren iz maja 1999. godine. Selo Osek Hilja (Osek Hyle) kod Đakovice. Tabulator 627.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA KVON: Da. Nalazi se na BHS-u. Nije prevedeno na engleski. Preveden je samo prvi deo indeksa. Jeste li shvatili?

TUŽILAC NAJS: Da, hvala. Treba još da rešimo situaciju sa ostatkom dokaznih predmeta. Možda da ne trošimo sada vreme na druge stvari, budući da smo preskočili toliko mnogo dokumenta, ja jednostavno neću da prigovaram na ono šta nije preskočeno, ali ono što jeste preskočeno, time ne trebamo da se bavimo. To je moj stav.

SUDIJA KVON: A da li vi možete da identifikujete koji su tabulatori preskočeni, a koji nisu?

TUŽILAC NAJS: Na žalost, ne. Trebalo je da to uradim, ali sam imao drugih obaveza.

ADVOKAT KEJ: Mogu li ja nešto da kažem u vezi s tim, u vezi sa preskakanjem dokumenata? Tokom dokaznog postupka Tužilaštva, svedok Karleuša je došao i ovde izneo spis istrage o kamionu iz Prizrena sa leševima koji je pronađen u jezeru. On je doneo spis istrage koji se sastojao iz mnogo izjava, koje su njemu dali ljudi u toku njegove istrage o tome. Tada su neki tabulatori preskakani, zato jer je to bila jedna celina dokumenata koja govori sama za sebe. Ali ceo je taj dokazni predmet ušao u spis. Prema tome, ako ponekad postoji jedna kolekcija materijala i ako je dovoljno pogledati tek nekoliko tabulatora da se opiše opšta priroda tog materijala, onda, po mom mišljenju, to ne bi trebalo da se spreči da se i ostali dokumenti uvrste, ako su deo takve kolekcije. Pretresno veće, naravno, može tome da prida kasnije težinu koju hoće, ali ...

SUDIJA ROBINSON: U ovoj konkretnoj situaciji mi smo odobrili proceduru u kojoj će gospodin Milošević da obradi grupu dokumenata. Prema tome ne bi bilo razumno pretpostaviti da ako je on nešto preskočio, sada ne govorimo o dokumentima u grupi, ako su dokumenti u grupi, oni se uvrštavaju kao deo grupe, ali ako su van grupe,

onda je razumno pretpostaviti da on nije to želeo da uvrsti u spis.

ADVOKAT KEJ: Da. To nije sporno. Ja sam samo želeo da budemo pažljivi zato jer je moglo da dođe do nasporazuma između dveju strana.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, čuli ste ono šta sam rekao gospodinu Keju. Znači, mi smo vam dozvolili da dokumente obradite u grupama, tako da u nekoj grupi imate 10 dokumenata, a vi ste eksplicitno spomenuli samo četiri, svih 10 dokumenata će da bude uvršteno u spis. Ali druga stvar važi za dokumente koji nisu u grupama, a koje vi uopšte niste spomenuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, u načelu mislim da ste vi potpuno u pravu. A što se konkretnog tiče, ja nisam preskočio ni jedan dokument. Naime, podsetiću vas, neke dokumente sam tražio od vas, a i od svedoka da se pređu grupno, koji se odnose, na primer, na pojedine periode, mesečne, Verifikacione misije. A podsetiću vas da sam juče tražio i zamolio svedoka, a tražio da se vi složite, saglasite, da pređemo, na primer, april i maj, izveštaje grupno, s tim da svedok ukaže samo na najvažnije momente, ali sam podrazumevao da dokazne predmete prezentiram sve. Prema tome, ja nisam preskočio namerno nijedan dokument, već po jednom ili drugom osnovu, ili vrsti dokumenta ili periodima koje sam prelazio uz vašu saglasnost.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, dakle vi onda kažete da niste preskočili nijedan dokument?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne ako se ima u vidu da sam tražio od vas saglasnost da po periodima pređem samo kroz najvažnija dokumenta, a da se sva dokumenta treba da prime u spis.

SUDIJA ROBINSON: Znači, svi dokumenti koje ste želeli da obradite, obradili ste ih u grupama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kada je reč o današnjem izvođenju dokaza, da li ste vi danas radili po grupama?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: I danas delimično, jer sam juče od vas dobio saglasnost da april i maj se pređe grupno. Prema tome, dokumenti koji su se odnosili za april i maj, išli smo na preskok a onda sam obradio pojedinačno ove dokumente ...

SUDIJA ROBINSON: I dokle ste onda došli, kad govorite o aprilu i maju?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pretpostavljam do kraja aprila i maja, a onda sam išao ...

SUDIJA ROBINSON: Mislim u smislu tabulatora?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sad to ne mogu tačno da utvrdim, jer sam izvukao list na kome sam bio, ali negde do 610 i 612, samo da vidim. Dobro, ovo sam prelazio konkretno. 607, na primer, to je krivična prijava, to smo prelazili konkretno, to je početak juna. Od 600. tabulatora svakako. Pa onda sam išao pojedinačno po ovim, po ovim najvažnijim dokumentima do kraja. Njih sam pojedinačno pominjao i razmatrao sa svedokom.

SUDIJA ROBINSON: Donećemo odluku o uvrštenju preostalih dokumenata u ponedeljak. U međuvremenu gospodine Najs, možete da počnete.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imamo vremena samo za nekoliko detalja. Kad smo već kod karte lorda Ešdauna, molim prvo kopiju ove karte. Dakle, karta o kojoj ste vi govorili je karta Tužilaštva. Karta vam je predana prazna i vi ste onda u nju sami uneli pretpostavljeni položaj lorda Ešdauna i nakon toga uneli ove šrafirane površine. Da li je to tačno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ali morate znati da ste mi dali jednu neprihvatljivu kartu za tako precizan rad.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kažite takve stvari ako smatrate da će to da bude od pomoći, jer mi smo vam dali dve karte. Jedna je bila previše detaljna. Tražili ste onda drugu, dali smo vam drugu. Prema tome, najbolju kartu koju smo mogli da pronađemo. Vi ste označili i mi smo je poslali lordu Ešdaunu. Molim, dakle kopiju. U ovom vremenu koje je preostalo, hajde da se pozabavimo jednom temom. Gde ste vi bili stacionirani 1989. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 1999. godine i 1998. godine bio sam stacioniran ... Moja komanda je bila u Prizrenu.

SUDIJA ROBINSON: 1989. godine?

SVEDOK DELIĆ: 1999. godine ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, 1989. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, 1989. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 1989. godine bio sam, normalno, u Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: 1990. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 1990. godine, takođe u Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A 1991. godine, gde ste tada bili?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Celo vreme, znači, ja sam bio, znači od 1987. godine do 1995. godine na Vojnoj akademiji u Beogradu, osim što sam u određenim periodima bio, znači ... To je jedan period 1991.- 1992. godine i jedan period 1993. godine i 1994. godine na ratištu, jedno vreme u Hrvatskoj, a drugo vreme u Bosni i Hercegovini.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Upravo tako. 1991. godine bili ste na ratištu u Hrvatskoj. Gde to? U Dubrovniku?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne u Dubrovniku. Znači, u okolini Dubrovnika. Bio sam ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koji deo okoline, tačno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je tačno mesto gde se nalazila komanda za civilne poslove, mesto Cavtat.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I vi ste bili na pregovorima u Cavtatu, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Na kom ste delu ratišta bili 1992. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 1992. godine, to je taj deo. Znači, bio sam referent za civilne poslove u, znači, komandi za te civilne poslove koje je bazirala u mestu Cavtat.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U Cavtatu. Dobro. Zatim 1993. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 1993. godine bio sam, znači, do aprila meseca ponovo na Vojnoj akademiji u Beogradu, a od aprila meseca pa, znači, do septembra meseca, bio sam u Bosni i Hercegovini, to je okolina mesta Ljubinje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koja je tamo bila vaša uloga?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači ... Govorite samo za 1993. godinu?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Mesec dana bio sam načelnik štaba 715. brigade, a posle toga bio sam oficir za obaveštajno-bezbednosne poslove.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A 1994. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 1994. godine, znači, Vojna akademija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I niste napuštali Beograd?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: 1995. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Od 6. februara 1995. godine sam u Prizrenu na dužnosti načelnika štaba do 26. jula 1997. godine, kada sam postao komandant.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I rekli ste da ste ostali na Kosovu od tada pa nadalje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, od tada nadalje, bio sam u 549. motorizovanoj brigadi, osim vremena koje sam proveo na školovanju, ali i dalje sam, znači, imao svoju funkciju u brigadi. Znači 1996. godina, od 2. septembra do 26. jula 1997. godine bio sam na školovanju u Školi nacionalne odbrane u Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I još jedno poslednje pitanje, pretpostavljam da ćemo morati da završimo sa radom ...

SUDIJA ROBINSON: Još dva minuta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre, otprilike, 20 minuta dali ste jedan jako dugačak odgovor o zajedničkoj komandi. To je nešto o čemu su vas

dosta ispitivali i sudije u vezi sa jednim ranijim dokumentom. Jeste li pitanje zajedničke komande raspravili s nekim, kako biste onda mogli da nam date taj dugačak odgovor?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja kažem, ja sam bio komandant i posle komandanta korpusa, načelnika štaba, sledeća neka linija su komandanti brigada. Znači, što se toga tiče ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, a zašto jednostavno ne odgovorite na pitanje?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću uz dozvolu sudija da ponovim pitanje kako bi svedok to razumeo. Pitanje je vrlo jednostavno. Ponoviću ga reč po reč. Pre otprilike 20 minuta dali ste jedan jako dugačak odgovor o zajedničkoj komandi. To je tema o kojoj su vas dosta ispitivali i sudije u vezi s jednim ranijim dokumentom. Da li ste o pitanju zajedničke komande raspravljali sa bilo kim, pa ste onda mogli da date taj dugi odgovor koji ste dali pre 20 minuta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa o tome sam raspravljao i sa svojim kolegama, komandantima drugih brigada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim na vreme od kada ste odgovarali na pitanje sudija o zajedničkoj komandi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači onaj dugi odgovor koji ste nam dali, je odgovor koji ste uvek mogli da date?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno, uvek sam mogao da dam svaki odgovor na to pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Sledeće nedelje ćemo to da uporedimo sa vašim ranijim odgovorima na istu temu. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li bih ja mogao da dobijem informaciju koliko će dugo trajati unakrsno ispitivanje gospodina Najsa, da bih mogao da planiram svoj raspored?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs?

TUŽILAC NAJS: Ja ću da učinim sve šta mogu. Kao što znate, uvek nastojim da ne potrošim više od 50 posto vremena koje je potrošio optuženi za glavno ispitivanje. To ne mogu da garantujem. To znači da bih ja ispitivao do početka one nedelje nakon sledeće. Naravno, zavisice ... Pazite, ja ovo još ne mogu da garantujem, ali ako pretpostavimo da ja završim početkom one nedelje iza, onda će, naravno, da zavisi od optuženog i njegovog dodatnog ispitivanja kada će sledeći svedok da uspe da svedoči.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mislim da će ovo da vam bude od pomoći. Nastavljamo sa radom sledeće nedelje u utorak. Ponedeljak? U ponedeljak sledeće nedelje u 9.00.

Fond za humanitarno pravo